

DÜNYA, ORTADOĞU, TÜRKİYE

TEMEL GÖRÜŞLER

ENTERNASYONAL

Broşür Dizisi 1

BİRİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA DURUM VE ORTADOĞU'DA YAŞANAN YIKIM

I. DÜNYA BÜYÜK BİR TEHDİT ALTINDA

1. Gezegeneğimizin tarihinde ilk kez bir canlı türü, 'insan', kendisi de dahil tüm türleri yok oluşa sürüklüyor. Eğer müdahale edilemezse, uzaydaki küçücük bir nokta olan dünyanın atmosferi sayesinde milyarlarca yıl içinde şekillenen hayat, yaşadığımız yüzyılda son bulabilir. Bu büyük tehdidin tek sebebi, bir tür olarak 'insan'ın doğal dengeyi ve atmosferi tehdit eden dizginsiz faaliyetleridir.

2. İnsan, doğa ve teknolojinin bileşiminden oluşan üretici güçler artık gelişmiyor. Tersine büyük bir çöküş yaşanıyor. İnsanlık ve doğa hızla tahrip oluyor. Gelişiyor gibi görünen teknoloji ise, uluslararası tekellerin elinde, insan ve doğanın yok oluş koşullarını hızlandıran bir işlev görüyor.

3. Evet, uluslararası tekeller... Bir canlı türü olarak insan, tarihsel gelişimi içinde sınıflı toplumu ve bunun son uğrağı olarak tüm dünyayı egemenliğı altında tutan uluslararası kapitalizmi yarattı. Uluslararası kapitalizm, sadece kâr güdüsüyle hareket eden ve bütün gezegeni sorumsuzca yağmalayan dev şirketlerin egemenliğı anlamına geliyor. Bu dev şirketler, sadece iktisadi değil, askeri ve siyasi anlamda da yarattıkları emperyalist egemenlik sayesinde tüm dünyadaki doğal zenginlikleri zimmetlerine geçiriyor, enerji kaynaklarını, toprakları, ormanları, suyu, hatta insanları kendi mülkleri haline getirerek sorumsuzca tüketiyor.

4. Emperyalizm, uluslararası şirketlerin önünü açarak tüm dünyayı yeniden sömürgeleştiriyor. Dünya ölçeğinde akışkanlık kazanan mali sermaye bankalar ve borsalar aracılığıyla ve para birimleri ile oynayarak ülkeleri bir gün içinde iflas ettiriyor. Yoksul halklar her geçen gün daha fazla borç batağına sürükleniyor; emperyalizm, işçi sınıfının tüm kazanımlarını, en ufak hak kırıntılarını dahi yok ederek, tüm ülkelerde kelimenin gerçek anlamıyla bir 'ücretli kölelik' düzeni tesis ediyor. Doğayı tahrip etme pahasına tüm kaynaklar sorumsuzca ve yenilenemez biçimde tüketiliyor.

5. Bu gidişata karşı yükselen her tepki zor yoluyla bastırılıyor. ABD'nin başında bulunduğu emperyalist dünya egemenliğı, dev tekeller adına tüm dünyada jandarmalık görevi üstleniyor. Emperyalizme ve uluslararası kapitalizme karşı yükselen her direniş acımasızca eziliyor. Ülkelerin doğal zenginliklerini yağmalamak için çıkarılan savaşlar ve iç savaşlar büyük insani ve doğal yıkımlara yol açıyor. Her teknolojik gelişme, yıkım potansiyelini de büyütüyor. Tıpkı atomun parçalanmasından doğan büyük enerjinin tüm insanlığın yararına olabilecek yeni keşiflere değil, bombalara dönüşmesinde olduğu gibi...

6. Teknoloji, bilimsel ilerlemeler ve yeni icatlar, onları elinde bulunduran sınıfın, günümüz koşullarında sermaye sınıfının çıkarlarına hizmet ediyor. O halde, üzerinde nefes alınabilir bir gezegen için ve insanın 'insanca' yaşayabilmesi için kapitalizmin yok edilmesi; kaynakların, üretimin, tüketimin planlanması bir önkoşul olarak karşımıza çıkıyor. Bunun için de emperyalizmi dünya ölçeğinde yenilgiye uğratmak gerekiyor. Bu doğrultuda atılan ilk adım olan 1917 Bolşevik Devrimi, işçilerin iktidarı ele geçirmesinin ardından iktidarın bürokratikleşmesiyle birlikte zaman içinde yenilgiye uğradı. Bürokratikleşme sendikalarımızı da esir alan ciddi bir sorundur. Ne var ki, Bolşevik Devrimi'nin bürokratikleşerek yenilmesi de, işçi örgütlerinin bürokratlar tarafından ele geçirilmesi de, emperyalizmin ortadan kaldırılması gereğini ve merkezi planlamaya olan ihtiyacı geçersizleştiriyor. Tersine, üretimin ve kaynakların plan-

lanması insanlığın geleceği açısından çok daha büyük bir önem kazandı.

7. Sovyetler Birliği ve Doğu Bloğu'nun ortadan kalktığı dünya durumunda, emperyalizm merkezi planlamanın, dolayısıyla sosyalizmin bir seçenek olmaktan çıktığı demagojisini yaymaya ve tüm dünyada ezilen halklara ve işçi sınıfına daha dizginsizce saldırmaya başladı. Dünyanın ezilen kutbunun 'yeniden sömürgeleştirilmesi' için başlatılan büyük saldırıya, bizzat emperyalist ülkelerin kendi içinde de emekçilerin kazanımlarının tırpanlanması eşlik etti. Bu durumda, hem zengin ve yoksul ülkeler arasındaki eşitsizlik, hem de tek tek ülkelerin kendi içindeki eşitsizlik derinleşiyor.

8. "Sosyalizm öldü" demagojisiyle tüm dünyada toplumsal kurtuluş umuduna darbe vurmaya başaran emperyalizm, hayali bir 'bireysel kurtuluş' umudunu pompalayarak, toplumların içinde derin bir yozlaşmanın da ideolojik zeminini yarattı. Bu ideolojik saldırı, güçsüzün her geçen gün daha fazla ezilmesine yol açan bir çarkı hâlâ işletiyor. Toplumlar derin yozlaşma çukurunda boğuluyor; kadına yönelen şiddet, tecavüz ve kadın bedenini çökerten fuhuş katlanarak büyüyor; azınlıklar, göçmenler, 'kimliksizler' bu çarkın dişlileri arasında iyice ufalanıyor... Dünyanın her yanında bölgesel çatışmalar ve iç savaşlar yaşanıyor... Felaketten 'bireysel kurtuluş' yoktur...

9. Özetle, "sosyalizmin ölümünü" ilan eden emperyalizm, insanlık için daha olumlu koşullar yaratmak şöyle dursun, gezegeni tüm canlılar için cehenneme çeviriyor. O halde, tüm dünyada bu gidişata karşı bir tepki de birikiyor demektir. Çelişik biçimde, bugünün gerçekliğine baktığımızda, özellikle Sovyetler Birliği başta olmak üzere adına 'sosyalist' denen tüm bürokratik devletlerin art arda çöküşünden sonra, dünyanın her tarafında devrim ve sosyalizm için mücadelenin inandırıcılığını yitirdiği görünüyor. İşte bu geçici bir durumdur. Emperyalist çağda sınıf mücadelesinin büyük yükseliş ve yenilgi dalgalarına tanık olduk. Günümüzdeki büyük yozlaşma ve çürümeye karşı biriken tepki de yeni bir devrimci dalganın itici kuvveti olacaktır. Yeni devrimci dalga kaçınılmazdır.

10. Dünya devrimcilerinin merkezi görevi, insanlığı ve gezegeni yok eden çarkın, yani kapitalizmin siyasi, iktisadi ve askeri ifadesi olan emperyalizmi yenilgiye uğratmaktır. Bununla birlikte, ifadesini başta ABD olmak üzere 'Batılı gelişmiş ülkeler'de bulan emperyalizmi geri letme, zayıflatma ve nihai yenilgisini hazırlama görevi, tek tek ülkelerdeki kapitalizmin yok edilmesi görevinden ayrı ele alınamaz. Kapitalizm dünyaya hakim olduğu sürece, 'reformlar' yoluyla gidişatın değiştirilmesi mümkün değildir. İnsanlık esas olarak kapitalizmden kurtulmalıdır. Başka deyişle, 'iyi kapitalizm' yoktur.

11. Öte yandan, gezegeni ve insanlığı 'reformlar', 'iyileştirmeler' yoluyla kurtarmanın imkansızlığı, çağımızın büyük bir hesaplaşma çağı olduğu anlamına geliyor. Savaşlar, devrimler ve karşıdevrimler çağı... Bu gerçekliği hiçbir zaman akıldan çıkarmamamız gerekiyor.

12. Tüm gezegenin sürüklendiği felaketin 'reformlar', 'iyileştirmeler' yoluyla değiştirilemeyeceği ortadaysa, yeni bir büyük hesaplaşma ve sınıf mücadelesinde yeni bir devrimci dalga kaçınılmazdır. Başka deyişle, reformist bir çözüm yoksa, yeni devrimci dalgaya ve devrime hazırlık esastır.

13. 'Hazırlık' hem fikri, hem örgütsel olmak durumundadır. Marksizmin devrimci birikimi en önemli zenginliğimizdir. İşçi sınıfının neredeyse iki yüzyıla varan mücadelelerinde ve Bolşevik Devrimi'nin büyük deneyiminde şekillenen geleneğimiz ve bu deneyimlerin ışığında oluşturduğumuz ilkelerimiz vazgeçilmezdir. İnsanlığın yeni geleceği bu gelenek ve ilkelerin üzerinde kurulacaktır.

14. Tüm bu tespitler bize dünyada emperyalist-kapitalist sistemin hakimiyeti sürdükçe hiçbir gerçek kurtuluş olmadığını anlatıyor. Ezilen milletlerin, zulüm gören kadınların, ayrımcılığa uğrayan azınlıkların ve tahrip olan doğanın kurtuluşu, mevcut düzenin tüm dünyada parçalanmasına ve yeni bir düzenin kurulmasına bağlıdır. Amazon ormanlarının yok edildiği bir dünyada, mesela Yeni Zelanda'da ekolojik cennetler yaratılamaz. Endonezyalı küçük kız çocuklarının fuhuş mafyasına satıldığı bir dünyada hiçbir ülkenin kadınları özgür değildir. Kürt eziliyorsa Türk demokratik bir ülkede yaşayamaz. Neonazilerin Türk evlerini kundakladığı Almanya sokaklarında kimse güvende gezemez...

15. O halde, ekolojik savaşımın ve tüm ezilen kimliklerin mücadelesinin tabi olduğu temel bir görev tanımı yapılabilir: Yeni devrimci dalga emperyalist-kapitalist hakimiyeti tüm dünyada yenilgiye uğratmayı başarmalıdır. Bu anlamıyla, hiçbir ezilen kesimin mücadelesi küçümsenmemeli, tersine ezilenlerin mücadeleleri desteklenmelidir ama tüm mücadelelerin işçi sınıfı liderliğindeki sosyalizm mücadelesine tabi olduğu gerçeği bir an bile akıllardan çıkarılmamalıdır. Başka deyişle, tüm ezilen kesimler, gerçekten devrimci olan tek sınıfın, işçi sınıfının etrafında kenetlenen bir mücadeleyle kurtuluşa ulaşabilir. Ve tüm dünyaya yayılan çürümenin boyutlarını dikkate aldığımızda, hazırlandığımız yeni devrimci dalganın gerçek anlamda insanlığın 'son kavga'sı olacağını söyleyebiliriz: Ya insanlık ve gezegen kazanacak ya da büyük yıkım gerçekleşecektir.

16. Ve bir genel kaideyi daha belirlememiz mümkündür: Gezegenin ve insanlığın kurtuluşu emperyalist-kapitalist düzenin dünya ölçeğinde alt edilmesini gerektiriyorsa, bütün devrimci hareketler bu hedefe göre örgütlenmelidir. Tek tek ülkelerde düzeni yıkmaya yönelik devrimci partilerin yaratılması ve bunların mücadelelerini birleştirebilecek devrimci bir işçi enternasyonalinin eşgüdüm içinde inşa edilmesi ertelenemez ve zaruri bir ihtiyaçtır... Bunun dışında 'barışçıl', 'reformist', 'iyileştirmeci' bir alternatif, kestirme bir yol yoktur. Her bir devrimci militan kendini yaklaşımakta olan 'son kavga'ya hazırlamalıdır.

II. BÜYÜK ORTADOĞU PROJESİ

17. Ortadoğu, emperyalizmin dünya ölçeğinde yürüttüğü yeniden sömürgeleştirme saldırısının en ağır biçimde yaşandığı ve sonuçlarının en acımasız haliyle hissedildiği bölgedir. Evet, Ortadoğu 20. Yüzyıl boyunca çeşitli çatışmalara tanık olmuştu. Ancak bugünkü durum niteliksel olarak farklıdır. Bugün tüm Ortadoğu, hatta Mağrip derin milli, etnik, dini ve mezhepsel yarılmalara uğramıştır; tüm bir bölge düşük yoğunluklu savaş ve yer yer şiddetli iç savaşlara sahne olmaktadır. Yüzyıllardır yan yana yaşayan komşular, şimdi birbirleri acımasızca boğazlamaktadır.

18. Yaşananları emperyalizmin bölgeye yönelik planlarından ayrı ele almak mümkün değildir. Genişletilmiş Ortadoğu Projesi ya da Türkiye'de yaygın kullanılan adıyla Büyük Ortadoğu Projesi (BOP), emperyalizmin Pakistan'dan Mağrip'e kadar olan tüm bir bölgeyi yeniden sömürgeleştirmek için geliştirdiği stratejik planın adıdır. Bölgedeki sınırları yeniden belirlemek de dahil çok kapsamlı bir plandan söz ediyoruz. Öyle ki, arzu edilen sınırları gösteren bir ABD planı da yıllar önce medyaya sızmıştır. Bugün tüm Ortadoğu'yu saran çatışmalar ve sınırlardaki değişkenlik eğilimine yol açan da bu planın bizatihi kendisidir.

19. Emperyalizmin, dev bir uluslararası finans ağı olduğu kadar, tüm dünya kaynaklarını uluslararası dev şirketlerin kontrolüne vermek için işleyen siyasi ve askeri bir örgütlenme anlamına geldiğini bir kez daha vurgulamakta fayda var. BOP da, esas olarak bölge kaynak-

larını en verimli ve en kârlı biçimde emperyalist tekellerin hizmetine sokmayı hedefliyor. Dünya petrol rezervlerinin yaklaşık yüzde 65'inin Ortadoğu'da bulunduğu dikkate alınır, durum daha anlaşılır olacaktır... Bu rezervin yüzde 10'dan fazlasını, hem de en kaliteli petrolü sınırlarında bulunduran Irak emperyalistler tarafından işgal edildi; Irak petrolü Saddam döneminde bir kamu şirketi tarafından çıkarılıp satılırken, bugün bu yataklar Shell, BP, Exxon gibi emperyalist şirketlere peşeş çekilmiş durumda. Barzani yönetimi bu 'sömürgeleştirme' sürecinin başlıca işbirlikçisidir. Irak'ın büyük bir yıkım yaşadığı bu süreçte en az 1,5 milyon Iraklı yaşamını kaybetmiştir, Iraklıların çektiği acı hâlâ dinmemiştir.

20. ABD ve Avrupalı ortakları, Irak örneğinde olduğu gibi, yalandan bahanelerle doğrudan işgal gerçekleştirebiliyor ya da ülkeleri tam denetimleri altında tutabilmek için her türlü iç çelişkiyi besliyor ve kullanıyor. Bölgedeki gerici rejimlerin zorbalığı ABD'nin elini kuvvetlendiriyor. Böylelikle, farklı dinlerden, mezheplerden ve etnik kökenlerden insanlar, birbirine düşürülüyor, milli ve dini boğazlaşmaların önü açılıyor. BOP, bu boğazlaşma siyasetiyle tüm bölgede hakimiyet tesis etmeyi hedefliyor.

21. Emperyalizmin Ortadoğu'daki en büyük üssü İsrail'dir. İsrail, bölge üzerindeki emperyalist denetimin merkezidir. Filistin topraklarında kurulan ve Filistin halkını toplama kampı benzeri açık hava hapishanelerinde zulüm altında tutan bu korsan devlet, bugün tüm Ortadoğu halklarını tehdit ediyor. ABD'yle stratejik bir ortak olan ırkçı/Siyonist devlet yapısı, sürekli bir saldırganlığı ve yayılmayı esas alıyor. Nükleer silahlar da dahil olmak üzere kitle imha silahlarıyla donanmış Siyonizm, bölgenin geleceğini tekrar tekrar kana boyama potansiyeli taşıyor. BOP, aynı zamanda bu emperyalist ileri karakolun güvenliğini sağlama planıdır. İsrail'in Siyonist devlet yapısı dağıtılmadığı ve Yahudilerin, Hristiyanların, Müslümanların bir arada yaşadığı, kimsenin inancının ya da milli aidiyetinin sorgulanmadığı tek bir laik-demokratik Filistin kurulamadığı müddetçe, Siyonizm tüm bölge açısından kalıcı bir tehdit olmayı sürdürecektir.

III. ARAP BAHARI: ORTADOĞU, MAĞRİP, SURİYE

22. 17 Aralık 2010'da Tunuslu üniversite mezunu genç seyyar satıcı Muhammed Buazizi, sebze tezgahının elinden alınmasını protesto etmek için kendini yaktı ve neredeyse bütün Arap dünyasına yayılan bir isyan dalgasının da fitilini ateşlemiş oldu. Yoksul Arap halkları başlarındaki baskıcı rejimlere karşı ayaklandı. Ayaklanmaların tümü, yoksulluğa ve baskıya karşı kitlesel öfke patlamaları biçiminde açığa çıkıyor, demokrasi ve insanca yaşam talebini yükseltiyordu. Bu açıdan tüm bu ayaklanmalar meşru bir temele dayanıyordu. Başta Mısır olmak üzere bir dizi ülkede devrimci durumlar oluştu; yıllara, hatta on yıllara yayılan baskıcı rejimler devrildi.

23. Öte yandan, tüm ayaklanmaların ortak özelliği, kitlelerin öfkelerini işçi sınıfının iktidarı fethi hedefine yönlendirebilecek devrimci önderliklerden yoksun bulunmalarıydı. Diktatörler devrilsede, ülkeler bir karşıdevrimci hükümetten diğerine sürüklendi. Sınırlı bile olsa, halkın demokrasi ve insanca yaşam talebine karşılık verebilecek rejimler tesis edilemedi. Bu nedenle, isyanların açığa çıktığı ülkelerde zaman zaman hareket yatışmış görünse bile istikrar bir türlü kurulamadı. Bugün Mağrip ve Ortadoğu'daki pek çok ülkede gerilimler devam ediyor.

24. Emperyalizm, hiç kuşkusuz, Ortadoğu ve Mağrip ülkelerinde yaşanan bu gelişmeleri kendisi için fırsata çevirmeye çalıştı. Emperyalist şirketlerin bölge kaynaklarını yağmalaması için gereken işbirlikçi rejimlerin ve istikrar koşullarının sağlanması için kendi planlarını hakim

kılmaya çalıştı. Ne var ki, emperyalist merkezlerde tasarlanan toplum mühendisliği planları her zaman gerçekliğe uymuyor. Nitekim Eylül 2012'de ABD büyükelçisi Christopher Stevens Libya'nın Bingazi kentinde linç edildi. Emperyalizmin kullanışlı sayarak beslediği ve büyüttüğü 'cihadçı' çeteler başlı başına bir istikrarsızlık unsuru haline geldi. Irak ve Suriye'de kendine uzun süre geniş bir alan bulan IŞİD hiç kuşkusuz bunlara tipik bir örnektir.

25. Ortadoğu ve Mağrip ülkelerinde yaşanan kitlesel ayaklanmalar önemli tartışmaları beraberinde getirdi; bu ayaklanmaların ardından kimi ülkelerde peydahlanan gerici/şeriatçı çetelerin varlığı, emperyalist müdahaleler ve yönlendirme girişimleri, dünya solunda söz konusu ülkelerdeki hareketler konusunda bir kafa karışıklığı yarattı. Kimileri ayaklanmalarda 'gerici' bir nitelik bularak işi diktatörleri savunmaya kadar vardırı. Oysa, tekrar vurgulamak gerekirse, tüm bu süreçlerin gösterdiği en açık gerçeklik, insanlığın temel krizi olan uluslararası devrimci önderlik kriziydi... İç savaşın sürdüğü ve pek çok çelişik gelişmenin yaşandığı Suriye, Türkiye siyasetini yakından ilgilendirmesi bakımından da önemli bir örnektir.

26. Baas rejiminin tarihsel niteliği nedeniyle Suriye ekonomisinde kamu sektörünün ciddi bir ağırlığı bulunuyordu. Ne var ki, yine tarihsel müttefikleri Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra, Suriye neo-liberal iktisadi politikalara eklemlemeye, ekonomisini giderek daha fazla emperyalist sermayeye açmaya, özelleştirmelere gitmeye başladı. Özellikle 2000'li yıllarda bu süreç hızlandı. Esad rejimi, İnfıtah (Açılma) adı altında, ülkeyi uluslararası sermayeye açan bir dizi uygulamayı başlattı. Türkiye'nin Suriye ile yakınlaşmasına yol açan da, Suriye'nin dünya emperyalist sistemine eklemleniyor olmasıydı. Türkiye ile Suriye'nin ticaret hacmi 2005'te 800 milyon dolara, 2010'da ise neredeyse 3 milyar dolara yükseldi. 2007'de yürürlüğe giren serbest ticaret anlaşmasından sonra, Türkiyeliler patronlar 2012'ye kadar Suriye'de toplam 1 milyar dolarlık yatırım yaptı... Paranın gücü, Beşar Esad ile Tayyip Erdoğan'ı 'sıkı dost' haline getirmişti...

27. Ne var ki, Arap dünyasında başlayan isyan dalgası, Suriye'yi de etkiledi. 2000'lerle birlikte dizginleri salınan neo-liberal politikalar ve özelleştirmeler Suriye'deki işsizliği ve yoksulluğu körüklemişti. 2008'de petrolün varilininin 147 dolara çıkmasında ifadesini bulan kriz nedeniyle petrol zengini Körfez ülkelerinde çalışan Suriyelilerin önemli bir kesimi de işlerini kaybedip memleketlerine dönünce, kitlelerdeki hoşnutsuzluk katlandı. 'Arap Baharı' olarak anılan sürecin, demokratik tepkileri şiddetle ezen baskıcı Baas rejimine karşı bir isyan dalgasını başlatması kaçınılmazdı. Nitekim öyle de oldu...

27. ABD, İsrail ve Avrupa'nın Suriye'deki Baas rejimini her daim 'güvenilmez' buldukları aşık. Bölgede bir denge siyaseti izleyerek var olan Esad iktidarı, emperyalist dünyayla yakınlaşmış olsa da, Rusya'yla sıkı ilişkilerini sürdürüyordu; İsrail'e karşı mesafesini koruyor ve İran ile Lübnan Hizbullahı arasındaki 'Şia koridoru'nun varlığını garanti altına alıyordu. Bu sebeple emperyalizm Suriye'de hep daha güvenilir bir rejimin hayalini kurdu. Bunun için de Suriyeliler işbirlikçilerini beslemekten geri durmadı.

28. Suriye'deki gelişmeler tüm Ortadoğu'da 'cehennem kapıları'nı araladı. Şii-Sünni ekseninde yaşanan gerilim, bölgede savaş ve iç savaş dinamiklerini büyütme başladı. Oluşan boşluk ve mezhep gerilimleri IŞİD gibi bir canavarı yarattı...

29. Şundan kuşku yok: Suriye'de ilk sokağa çıkanlar, Esad'ın zulmüne ve yoksulluğa karşı isyan eden demokratik muhalefetin bileşenleriydi. Yerel muhalefet radikal reform talebiyle örgütlendi; talepleri yeni bir anayasa, özgürlük, demokrasi, bütün siyasi tutsakların serbest bırakılması, ifade özgürlüğü, gösteri hakkı ve diyalog olarak öne çıktı. Doğrudan İsrail, ABD, AB ve Türkiye gibi dış güçlerle bağlantılı muhalif gruplar, aldıkları destekle etkinliklerini

giderek artırdı. Diğer yandan Esad rejimi de bu dış bağlantılı güçleri bahane ederek, 'vatan savunusu' lafzına sığınarak bütün muhalefeti bertaraf etmeye yöneldi. Dolayısıyla sokaktaki halk bu güçler arasında sıkıştı ve bağımsız muhalefet de bunun bedelini ödedi. Esad rejimi sokaktaki halkı bastırmak için, orduyu, istihbarat servisini (Muhaberat), hapisten saldırdığı hükümlü lümpenleri (el Şebiha) kullanmaya başladı. Polis anlaşmalı olarak hapisneden çıkardığı lümpenleri göstericilere saldırttı. Saldırının ardından istihbarat servisi devreye girip geniş çaplı tutuklamalar yaptı. Silahlar bu sürecin ardından patlamaya başladı. Devrimci güçler Müslüman Kardeşler ve diğer şeriatçı-cihadçı silahlı grupların gelişimiyle birlikte ciddi bir gerileme yaşadı. Yerel komitelerde ifadesini bulan ve dağınık bir biçimde hem Esad'a hem cihadçı kuvvetlere karşı mücadele veren kesimlerin etkisi neredeyse tamamen ortadan kalktı. Milyonlarca insanın ülkeyi terk etmesine yol açan, demokratik kuvvetlerin varlığını yitirdiği gerici bir iç savaş dönemi başladı.

30. Suriye'de Kürtlerin yaşadığı ve üç kantondan oluşan Rojava'da gelişen ve kendini Rojava Anayasası ile ifade eden demokratik girişim ise, bölgeye ABD'nin yerleşmesiyle birlikte kendi kendini boğdu. Oysa özellikle Kobanê'de IŞİD'e karşı verilen kahramanca mücadele ve kazanılan zafer, tüm Suriye'nin geleceği açısından bir umudu temsil etmeye başlamıştı. Ne var ki, Suriyeli Kürtlerin siyasi ve askeri liderliğini yürüten PYD/YPG, bölgedeki cehennemî ortamda kendi varlıklarını koruyabilmenin yolu olarak ABD'yle işbirliğini görerek tartışmalı bir rotaya girdi. Bugün gelinen ortamda, Rusya'ya yaslanan Esad yönetimi; Tayyip'ten ABD'ye kadar pek çok gücün elinde oyuncağa dönüşmüş şekilsiz bir ÖSO; ABD'yle stratejik işbirliğine girmiş Kürt liderliği; bir 'petrol paraziti' gibi doğarak tüm bu güçlerle savaşan İslamcı IŞİD gerici iç savaşın tarafları haline geldi...

31. Suriye'de, ülkenin emperyalizmden bağımsızlığını sağlayacak yegane yol, özgür ve egemen bir Kurucu Meclis'i toplayabilecek işçi ve halk hükümetinin kurulması olduğunu düşünüyoruz. Bunun için hem Esad'a hem de emperyalist müdahaleye karşı net bir duruş sergilemek gerekiyor. Bugün dünya ve Türkiye solu Esad-Putin çizgisini savunma ile ÖSO'yu devrimci bir güç olarak kabullenme çizgisi arasında bölünmüş vaziyette. Bu saflaşmada doğru taraf yoktur. Suriye'de üçüncü bir alternatif yaratılamadığı takdirde işçi sınıfı ve yoksul Suriye halkı için bir gelecek kurulamayacaktır. Suriye için devrimci bir program ancak mevcut saflaşmayı aşarak geliştirilebilir.

32. Suriye'de El Kaide unsurlarına, IŞİD, El Nusra ve benzerlerine karşı ölümüne bir savaş yürütmek kaçınılmazdır. Emperyalizm tarafından manipülasyon aracı olarak kullanılan Cenevre görüşmeleri reddedilmelidir; emperyalizm ve burjuva unsurlar, (Muhalefet Güçleri Ulusal Konseyi ve 'Özgür Suriye Ordusu' yönetimi) mevcut rejimi 'görüşmeler' yoluyla koruma ve ülkenin soyulmasını garantiye alma siyaseti izlemektedir, Cenevre, Astana gibi müzakere süreçleri de bunun örtüsüdür. Tüm Suriye'de devrimci milisler, yerel komiteler, halk konseyleri devrimci bir program etrafında askeri ve siyasi olarak birleşmelidir. Bir işçi ve halk hükümetinin kurulma koşulları ancak bu şekilde oluşacaktır. Tüm bu maddeler, Suriye'ye dönük devrimci programın bileşenleridir. Elbette mevcut koşullarda devrimci programı yaşama geçirebilmek, bunun kuvvetlerini yaratabilmek son derece güçtür. Ancak bölgenin başka bir kurtuluş programı da yoktur.

33. Antiemperyalizm tüm bölgede devrimci programın en başına yazılmalıdır. Antiemperyalizmi mantıksal sonuçlarına ulaştırabilecek yegane yol ise tek tek ülkelerde işçi sınıfının iktidarı devrimci fethidir. Millet ve din/mezhep boğazlaşmalarına sahne olan Mağrip ve Ortadoğu'da halkların kardeşleşmesinin önü ancak böylelikle açılabilir.

IV. ULUSAL SORUN

34. Hiçbir ulusun bir diğ erinden üstün olmadığını, bütün ulusal kimliklerin ve farklı kültürlerin bir arada özgürce yaşamasının bir zenginlik olduğunu savunuyoruz. İnsanların kendi kimliklerini özgürce ifade edememesi, yaşayamaması, kendi kültüründen koparılması, ilkel çağların özelliğidir. Kapitalist toplum da, önceki toplumsal modelleri aşarken, baskı ve sömürüye dayalı sistemini sürdürebilmek için ilkel çağların en beter yanlarını muhafaza etti ve kendi yararına kullanmayı başardı. En genel anlamıyla milliyetçilik bu çerçevede değerlendirilmelidir.

35. Bir önceki çağda, modern burjuva devletlerinin kuruluşuna ideolojik bir katkı sağlayan ve Büyük Ekim Devrimi'nin ardından emperyalizme ve sömürgeciliğe karşı dünya halklarının kurtuluş savaşlarında bayrak olan milliyetçilik, burjuva toplumunun çürümesine paralel bir çizgi izledi ve burjuva toplumu aşamadığı ölçüde milli –ve elbette dinsel- boğazlaşmalar genelleşti. Ülkemizin bulunduğu Balkanlar-Kafkasya-Ortadoğu üçgeni ise, tabiri caizse, milli ve dini boğazlaşmaların anavatanı haline geldi.

36. Ne yazık ki, emperyalizm bölgemizdeki pek çok gücü yedeğinde tutuyor; ABD'nin icazetini almadan, değil hükümet, belediye bile kurulamıyor. Emperyalizm kimi zaman doğrudan askeri saldırganlığa başvururken, kimi zaman ABD'yle çelişki yaşayan baskıcı burjuva rejimlere karşı sözde 'özgürlük' söylemi öne çıkarılıyor. Guantanamo ya da Ebu Garib zindanlarında her türlü işkenceyi uygulayan emperyalistler, eski Yugoslavya, Suriye ya da Irak söz konusu olduğunda, kendi yandaşı güçleri 'demokrasi' söylemiyle harekete geçiriyor. Bir çeşit 'demokratik gerici'lik' siyasetiyle, kitleleri kendi yanında seferber etmeyi başarıyor.

37. ABD, ulusal ve mezhepsel çelişkileri de bir koz olarak kullanıyor. Milliyetçi güçler, 'özgürlük' demagojisiyle, emperyalizmin ihtilaf yaşadığı gerici rejimlere karşı bir silah haline getiriliyor. Bu taktik, ulusal hareketlerin burjuva liderlikleri için bulunmaz bir fırsat doğuruyor; kendilerini ABD emperyalizmine satarak, küçük iktidar alanlarının nimetlerinden yararlanıyorlar. Elbette bu ulusal liderlikler masadan düşen kırıntıları toplarken, ezilen ulusların yoksul çoğunluğu açısından sefalet koşulları devam ediyor. Üstelik burjuva liderliklerin kendi küçük çıkarları için bu yoksul kitleleri sürüklediği macera, yeni ulusal boğazlaşma ve katliam tehditlerini doğuruyor.

38. Mevcut durum, uluslararası işçi sınıfı hareketi açısından yeni bir tartışmayı da gündeme getiriyor: Ulusal kurtuluş mücadelelerinin rolü... Geçtiğimiz yüzyılda yükselen ulusal kurtuluş mücadeleleri, kaçınılmaz olarak emperyalizmle çatışıyordu. Emperyalizmin sömürgeci varlığından kurtulmayı esas alan bu mücadeleler, ister istemez kendi içlerinde devrimci dinamikler taşıyordu. Bu, başlı başına uluslararası kapitalizmin ve emperyalist dünya egemenliğinin krizini derinleştiren bir süreçti. Oysa bugünün milliyetçiliği, dünyanın pek çok yerinde, kukla liderlikleri vasıtasıyla emperyalizmin elinde bir silaha dönüşüyor. Başka deyişle, Sovyetler Birliği ve Doğu Bloğu'nun dağıldığı, Çin'in uluslararası kapitalizme eklemlediği yeni dönemde, ulusal hareketler emperyalizme karşı bir isyanı temsil etmiyor, tam tersine, emperyalizm ulusal çelişkileri pekâlâ kendi yağma hedefleri doğrultusunda kullanabiliyor.

39. Bu demektir ki, ulusal hareketlerin emperyalizmle kurduğu ilişki son derece kritik bir önem taşıyor. Emperyalist dünya egemenliğinin çarkına su taşıyan ulusal liderliklerin, 'ulusal kurtuluşçu' nitelikleri ister istemez tersine dönüyor, halkların perçinli baskı ve sömürü altına alınmasına yol açıyor. Yine Irak örneği üzerinden gidecek olursak, Barzani liderliğinin tamamen ABD emperyalizminin hizmetine girdiğini ve başta yoksul Kürt halkı olmak üzere, tüm bölge halklarına karşı ihanet içinde olduğunu tespit edebiliriz. Güney Kürdistan'da ayrıca-

lıkl bir aşiret seçkininin büyük bir servete konması anlamına gelen 'kazanım'lar, Irak'ın geri kalanında öldürülen 1,5 milyondan fazla insanın cesetleri üzerinde yükseliyor. Üstelik Kürt halkının geneli açısından yoksulluk sürüyor.

40. Bütün bu uyarılarla beraber, III. Enternasyonal'in ilk dört kongresinde belirlenen ve IV. Enternasyonal tarafından sürdürülen temel ilkesel yaklaşımı savunmaya devam ediyoruz. Bu ilkesel yaklaşım, kendi ulusal geleceğini belirleme hakkıdır.

V. KÜRT MESELESİ

41. Ortadoğu'nun tam kalbinde, on yıllara dayanan ve iyice düğüm olan Kürt meselesi uluslararası devrimci geleneğin ilkelerini bir 'şablon' gibi kullanarak çözmenin mümkün olmadığı özgünlüklere sahip. Kürtler dört ayrı ülkenin sınırları tarafından bölünmüş, bitişik yaşayan ama ulusal birliği bulunmayan, bölgelere göre pek çok farklılıklar arz eden, 'uluslaşmamış' bir halk. Bölgedeki gerici rejimler altında yaşamak zorunda kalan Kürtler kendi kimliklerini ifade etmekten bile uzun yıllar boyunca mahrum bırakıldı, ezildi, türlü eziyetlere ve katliamlara maruz kaldı.

42. Dört ülkenin sınırlarına dağılmış Kürt halkını ifade eden tek bir siyasi liderlik bulunmuyor. Öne çıkan iki liderlik var. Aşiret bağı üzerinden siyasi etkinlik sağlayan Barzani yönetimi ve PKK. Her iki liderliğin de dört parçaya bölünmüş ve tarihsel olarak Kürdistan diye anılan topraklar üzerinde parçalara göre değişkenlik arz eden etkinlikleri bulunuyor. Bunlar dışında, daha ziyade yerel düzeylerde örgütlü ve etkileri son derece sınırlı liderliklerden söz edebiliriz.

43. Kürdistan'da etkin bir devrimci önderlik yoktur. Ne Barzani'nin KDP'si, ne de PKK devrimcidir. KDP açıkça burjuva bir programa sahiptir. Barzani, on yıllardır emperyalizmle işbirliği siyaseti güderek, kendini İsrail ile 'doğal müttefik' sayarak varlığını korumuş ve böylelikle bölgesel yönetimin başına oturmuştur. Kapitalist ilişkilerden ya da emperyalizmle girmiş oldukları kirli ittifaktan herhangi bir şikayetleri yoktur.

44. PKK ise, bir 'kukla hareket' değildir ve basitçe Barzani'yle eşitlenemez. Kendi gündemi vardır, kendini var etmek için olağanüstü bir fikri ve pratik manevra kabiliyeti geliştirmiştir. Ortaya çıktığı dönemin niteliği gereği uzun yıllar bir çeşit 'sosyalizm' söylemini sahiplenmiştir. Bu dönem aynı zamanda PKK'ye bugüne kadar getirdiği berbat bir nitelik kazandırmıştır. Öyle ki, kuruluşu itibarıyla PKK kendisini devrimci örgütlere saldırarak var etti. Evet, PKK kurulduğu 1978'den 1980 Askeri Darbesi'ne kadar neredeyse sadece farklı devrimci örgütlerin lider kadrolarını ve ileri militanlarını öldürdü. Kürdistan'da kendisi dışındaki hiçbir örgüte yaşam hakkı tanımadığını açıkça ilan etti. PKK'nin cinayetlerine, kendi içinde farklı sesler çıkaran kadroların tasfiyesini de eklemek gerekir.

45. Öte yandan, PKK'den, özellikle de onun etkilediği geniş kitleden söz ederken, 30 yılı aşkın bir süredir savaşan kadrolarıyla, Kürt halkının önemli bir bölümünü devletle bir daha uzlaşmamacasına özneleştirdiğini unutmamak gerekir. Bu özneleşme, devletle olduğu kadar, devletin kontrgerilla yöntemleriyle ve halkın belli kesimlerini etkileyen, etkileyemediklerine ise devlet desteğiyle saldıran İslamcı hareketlerle mücadele içinde şekillenmiştir. Kürt hareketinin binlerce kadrosu, her gelişmeyi, biz onaylayalım ya da onaylamayalım, kendi tarif ettikleri sol referanslarla tartışmaktadır. Sol söylem, daha ziyade yoksul Kürtler arasında etkin olmasına yol açmış, güç kazandıkça kurmuş olduğu ilişkiler, örgütlediği hareketler 'çok sınıflı' bir nitelik kazanmıştır. Kürt kapitalistleri, ağaları, yobazları, yoksul Kürtlerle ve hatta Türkiyeli sosyalist kesimlerle bir potada eritmeyi başaran bir burjuva-demokratik programa sahiptir. Dolayısıyla,

bu harekete orta sınıf solcularının tipik burun kıvrmasıyla bakmak ne bir anlam ifade eder ne de bir fayda sağlar.

46. Kürt meselesinde, Kürt halkı ile onun liderliklerini birbirinden ayırmak gerektiğini savunuyoruz. Kürt halkı yüzyıllardır ezilmektedir. Pek çok durumda kendi dilini bile konuşamamış, kültürünü sürdürme konusunda bin bir güçlkle karşılaşmıştır. İkincisi, Kürt liderliklerinin emperyalist kuvvetlerle ya da AKP iktidarıyla belli dönemlerde ittifak ya da çözüm arayışına girmesi, hem Kürt halkının ezildiği gerçeğini değiştirmez, hem de Türk/Arıp/Acem milliyetçiliğini meşrulaştırmaz. Hele, kendini solda tarif eden kesimlerin, devlet ve burjuva siyasi akımların belli kesimleriyle antiemperyalizm kisvesi altında anti-Kürt bir karşı-ittifak arayışını asla meşru kılmaz. Çünkü başta Türkiye egemenleri olmak üzere tüm bölge iktidarları, yıllardır emperyalizmle işbirliği yapmaktadır.

47. Türkiye’de güncel bir sorun olarak, iki tehdidi ele almak önemlidir. Özellikle büyük Batı kentlerinde ve Kürtlerin yoğun olarak göç ettiği kıyı şeridinde, yükselen Türk şovenizmi üzerinden zaman zaman Kürtlere saldırılar gerçekleşmektedir. Bu, hem ‘ulusacı’ların kendi siyasi nüfuzlarını genişletmek, hem de emperyalizmle stratejik işbirliği içinde olan kesimlerin ‘Kürtleri yola getirmek’ için başvurması muhtemel bir tehdittir. Ne var ki, bu ihtimal, Türkiye toprakları üzerinde geniş ölçekli ve önü alınamayacak bir milli boğazlaşmayı tetikleyecek bir felaket anlamına gelir. Türkiyeli devrimciler, emekçi kitleleri bu tehdide karşı sürekli uyarmalı ve emekçi kardeşliğini öne çıkararak bir çizgi izlemelidir. Türkiyeli devrimcilerin görevi, Kürt halkına yönelik baskılara, saldırılara ve Kürtlerin ezilmesine kararlı bir biçimde karşı çıkmaktır. Bu noktada, işçi sınıfının birliği temel siyasetimizdir.

48. Ulusal sorun özünde burjuva-demokratik bir sorundur. Kapitalizm koşullarında da çözülebilir. Ne var ki, Ortadoğu’nun mevcut durumunda, her türlü gerici kuvvetin milli ve dini gerilimlerden beslendiği güncel koşullarda, Kürt meselesini herhangi bir burjuva hükümetin ya da emperyalizmin çözemeyeceğini açıkça ifade ediyoruz. Türkiye’de hep ‘daha demokratik’ burjuva hükümetler arayan, farklı burjuva partilerini destekleyen, pek çok demokratik meseleyi şu ya da bu burjuva hükümetin çözebileceğini varsayan ‘iyi niyetli solcu’lar, kendilerine ‘demokrat’ kasaplar arayan koyunlar gibi o mezbahadan bu mezbahaya koşuşturmuştur. Bunun bir sonu yoktur.

49. Hangi ‘demokratik’ gerekçeyle olursa olsun, ‘burjuva hükümetler’ ve daha önemlisi emperyalist projeler hiçbir biçimde desteklenemez. Çağımızda, emekçiler açısından gerçek bir demokrasi de nihayetinde bir devrim sorunudur.

50. Kürt ulusal meselesi ise, bugüne dek görülen milli meseleleri aşarak, bildik ‘demokratik’ süreçlere sığmayan karmaşık bir mesele olarak önümüzde durmaktadır. Bolşeviklerin ve Komünist Enternasyonal’in milli meselelere dair tavrı şudur: Deniz aşırı milli meselelerde ulusal bağımsızlığın savunulması; coğrafi olarak bitişik bölgelerde üretici güçlerin bölünmemesi esası üzerinden ulusal kendi kaderini tayin hakkı temelinde birliğin savunulması... Ne var ki, bu genel formül, Kürt meselesine dair siyaset geliştirmede yeterli değildir. Daha önce belirttiğimiz üzere, Kürt halkı, Türkiye, İran, Irak ve Suriye sınırlarına bölünmüş, dört ayrı parçaya dağılmış bir halktır. Bu durumda, üretici güçlerin birliği ile bir ulusun bütünlüğü sorunu çelişmektedir. Dolayısıyla Kürt halkının birliği ile bölge devrimi sorunu iç içe geçmiştir.

51. Buradan hareketle, şu tespiti yapıyoruz: Kürt meselesi emperyalizm denetimindeki Irak’ta hain Barzani liderliği tarafından ya da İran’daki Molla rejiminin Şii İslam kavrayışı tarafından çözülemeyeceği gibi, Türkiye’de Misak-ı Milli sınırları içinde düşünülen ya da bölgeyle pederşahi Osmanlı ilişkileri kurma hayaliyle yanıp tutuşan herhangi bir burjuva rejimi tarafından da

çözülemez. Kürt sorunu, doğası gereği uluslararası bir sorundur ve ancak enternasyonalist bir kavrayış, dahası enternasyonal bir örgütlenme temelinde çözülebilir.

52. Bugün Ortadoğu'da, devrimcilik iddiasındaki her bir akım, kendi ulusal sınırlarını aşarak düşünmek zorundadır. Kürt sorununun gerçek çözümü, Ortadoğu devrimine bağlıdır. Ortadoğu devriminin önkoşulu da, seksiyonlar temelinde örgütlenen, tek tek ülkelerde işçi sınıfı iktidarını öngören, kendini sosyalist dünya devrimini gerçekleştirmek üzere örgütleyen Enternasyonal'in bu coğrafyada kök salmasıdır.

53. Biz Kürt halkının özerkliğinin ya da yeni bir kukla devlet sahibi olmasının ötesinde, gerçek özgürlüğünü savunuyoruz. Bu, emperyalist Ortadoğu statükosu dahilinde gerçekleşemez. Kürt ve Türk devrimcilerinin, tüm Ortadoğu halklarıyla beraber yeni bir kurtuluş savaşı vermesi, bunu bölgesel ölçekte kurgulaması ve bölgesel bir sosyalist devrimi hedeflemesi gerekiyor.

54. Neredeyse bebeklikten başlayarak kahramanca tankların önüne dikilen yoksul, cefakar ve mücadeleci Kürt halkı, tüm Ortadoğu halklarının kurtuluşu açısından önemli bir rol oynayabilir. Dolayısıyla, Kürt devrimcileri PKK'nin, hele hele Barzani'nin emperyalizmle işbirliği siyasetlerine kılıf icat etmek yerine, devrimci ve enternasyonalist niteliğe sahip yeni bir önderlik yaratmalıdır. Kuşkusuz bu basit bir görev değildir. Devrimci önderlik, bölgedeki gerici devletlerle olduğu kadar, Kürt hareketine hakim olan Barzanici KDP ve PKK'ye karşı da mücadele vererek kurulacaktır. Kürt topraklarında devrimci bir önderliğin inşası bölge halklarının yeniden emekçi kardeşliği temelinde kucaklaşması açısından kilit öneme sahiptir. Hiç kuşkusuz, önümüzdeki en önemli görev olarak, Enternasyonal'in bölge ölçeğinde örgütlenmesi ve Ortadoğu Sosyalist Federasyonu için mücadele fikrinin yaygınlaştırılması durmaktadır. Bu görevin eksenini, emperyalizme ve kapitalizme karşı uzlaşmaz bir mücadele oluşturmaktadır.

VI. KIBRIS SORUNU

55. Bölgemiz açısından bir diğer 'ulusal sorun' Kıbrıs'ta yaşanmaktadır. Yarım asrı aşan çatışma, 40 yılı aşan bölünmüşlük ve Türkiye'nin adadaki askeri varlığı ile karşı karşıya olan Kıbrıs'ta da anti-emperyalist eksen belirleyici önemdedir. Kıbrıs'ın temel sorunu adadaki İngiliz üsleridir. İngiliz üslerinin kapatılmasını öncelikli hedef olarak ortaya koymadan 'demokrasiden ya da 'bağımsızlık'tan bahsetmek, emperyalist demagojinin bir parçası olmaktan başka anlam taşımaz.

56. Keza, emperyalist siyaset, Kıbrıs sorununda farklı yüzüyle ortaya çıkıyor; Kıbrıs'ta 'demokratik gerici' çarkı alabildiğine işliyor. 1960'lardan itibaren, uluslararası konjonktürün o andaki kutuplaşmasında Bağlantısızlar Hareketi'ne doğru eğilim gösteren Kıbrıs'ta, iki halk emperyalist provokasyonlarla birbirine düşürülmüş, 1974'te de ada fiilen ikiye bölünmüştü. Şimdi emperyalizmin yeni uluslararası siyasi planlarında Kıbrıs'a biçtiği rol, istikrarlı bir 'uçak gemisi' olarak hizmet vermeyi sürdürmektir. Geçmişte olduğu gibi bugün de esas mesele, adada stratejik önem taşıyan iki İngiliz üssünün sorunsuz olarak kullanılmasıdır. Bu sebeple, gerek Güney'de, gerekse Kuzey'de AB hülyasıyla harekete geçirilen kitleler, emperyalist 'çözüm' doğrultusunda yedeklenmektedir. Bu kez kullanılan ise, 'demokratik gerici' siyasetidir.

57. Kıbrıs'ta devrimci siyasetin bileşenleri, adadaki İngiliz üslerinin kapatılması, başta Türk ordusu olmak üzere tüm yabancı askeri kuvvetlerin/sivil savaş güçlerinin Kıbrıs'tan çekilerek adanın silahsızlandırılması, Kıbrıslıların kendi geleceklerini belirleyebileceği zeminin sağlanmasıdır.

VII. ERMENİ SORUNU

58. Ermeni meselesi, topraklarımızın bir diğer kanayan yarasıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi ideolojisi ve resmi tarih anlayışı, Ermeni halkının Anadolu toprakları üzerindeki varlığının silindiği gerçeğini yok sayarken, emperyalist ülkeler ardı ardına 'Ermeni soykırımı' kararlarını 100 yıl gecikmeli olarak kendi yasama organlarından geçirdi. Bu durumda, her iki kutbun da karşısında net bir devrimci tutum belirlemek gerekiyor:

59. Birincisi, tarihsel olarak Anadolu topraklarında yaşanan en büyük trajedilerden biri, hiç kuşkusuz büyük Ermeni katliamı ve tehciridir. Birinci emperyalist paylaşım savaşı sırasında yüz binlerce Ermeni yurdundan edilmiş, yüz binlercesi katledilmiş ya da asimilasyonla 'Türk' ya da 'Kürt' haline getirilmiştir. Bu gerçekliğin kabulü ve bugün başta Ermenistan ve dünyanın dört tarafına yayılmış Ermeni halkıyla barış ve kardeşliğin tesisi şarttır.

60. İkincisi, Ermenilerin katledilmesi, sürgün edilmesi ve asimilasyonu, Osmanlı/ Türk egemenlerin iradesi ve Kürt feodallerinin taşeron olarak kullanılması sonucunda gerçekleşmiş bir toplu kıyım indirgenemez. Bu, gerçekliğin sadece bir parçasıdır; gerçekliğin diğer parçası ise, emperyalistlerin halkları birbirine kırdığı savaş gerçeğidir. Ermeni halkının yaşadığı trajedide, Alman, Fransız, İngiliz ve Rus emperyalistlerinin payı unutulmamalıdır. İşin bir diğer tarafı ise, 'soykırım' kararlarının esas olarak emperyalist Birleşmiş Milletler hukuku çerçevesinde alındığıdır. Bu hukuk ikiyüzlü bir hukuktur. Filistin ya da Irak'taki büyük katliamları 'soykırım' olarak değil, 'özgürleştirme' olarak tanımlayanların, 'soykırım' tanısı koyma hakkı olamaz.

61. Bugün asıl olan, yaşananları inkar etmek değildir; Ermeni halkıyla Türk ve Kürt halklarının barışması ve her milliyetten Anadolu halklarının geçmişte yaşanan trajedileri lanetleyerek bir bilinç sıçraması gerçekleştirmesidir. Bunun anlamı, yaşanan acıların faturasını karşındaki millete çıkarmak yerine, emperyalizmin ve onun kuklası rejimlerin rolünü tespit ederek, birlikte yaşama iradesini geliştirebilmektir.

62. Dünyanın her yanındaki Ermenilerin kendi yurtları olan Anadolu'ya özgürce dönmelelerinin ve Anadolu'da özgürce yaşamalarının tüm koşulları yaratılmalıdır. Bunun tek koşulu, topraklarımızda şovenizmi ve milli düşmanlıkları yeniden üreten mevcut düzenin yıkılması, yerine özgür emekçiler toplumunun kurulmasıdır.

VIII. KİMLİK SİYASETİ, KİMİN SİYASETİ?

63. Her şeyden önce, tüm ulusal ve dinsel çelişkilerde unutulmaması gereken, emperyalizmden medet ummanın yeni trajedilere yol açacağıdır. Emperyalizm çözüm sunmak ya da halkların kardeşleşmesi için adımlar atmak yerine çelişkileri canlı tutma hedefiyle hareket etmektedir. Medyadan akademi camiasına, iş alemine kadar her kesime uyguladıkları özel 'eğitim' programlarıyla, fonlarla, farklı ideolojik araçları kullanarak, halklar arasında düşmanlık tohumlarını besleyen emperyalist ülkelerin tek emeli, milli ve dini boğazlaşmalar üzerinden daha fazla avantaj sağlamaktır. ABD'nin teşhir olmuş pek çok kurumunun yanı sıra, Avrupalı emperyalistler de, 'demokrasi' söyleminin bayraktarlığını yaparak, aynı siyaseti sürdürmektedir.

64. 'Kimlik siyaseti'ni esas alan ve bu söylemi yaygınlaştıran kaynaklar, esas olarak emperyalizmin kaynaklarıdır. Bugüne dek işçi sınıfı hareketinin çevresinde mevzilenen, kurtuluşları ancak işçi sınıfı iktidarıyla mümkün olabilecek ezilen kesimler, sınıf mücadelesinden koparılıyor ve dar, sınıf dışı kimliklerine hapsediliyorlar. Böylelikle emperyalizm ezilen kimlikleri birbirine karşı

seferber etme imkanlarını yakalarken, egemen sınıflar da ezilenlerin mücadelelerini ehlileştirip düzen sınırları içinde eritebiliyor, ezilenlerin işçi sınıfı etrafında kenetlenmesini engelliyor.

65. Alevi kimliği üzerinde oynanan oyunlar, örneklerden sadece biridir. Tarihte Osmanlı'nın pek çok kıyımına maruz kalan Alevilerin, kendi kimliklerini ve kültürlerini özgürce yaşayabilmesi talebi, Türkiye'de yüksek sesle devrimci hareket tarafından dillendirildi. Öte yandan, emperyalizm 1980 darbesinin koşullarını yaratma sürecinde, Alevileri kontrgerilla operasyonlarının başlıca hedefi haline getirdi. Besleme faşist hareket, Alevilerin üzerine salındı. Provokasyonlar, sınıf mücadelesinin ve yükselen devrimci hareketin önünü kesmek için tezgahlanan 12 Eylül askeri diktatörlüğüne zemin hazırladı. Bugün gelinen noktada, güçlü bir muhalif damara sahip olan Alevileri düzene yedeklemek için türlü projeler geliştiriliyor. İzzettin Doğan'ın Cem Vakfı'ndan, AKP'nin tezgahladığı Alevi 'açılım'larına kadar bir dizi girişimle Alevileri yalıtık bir kimlik olarak yeniden tanımlanmaya çalışıyorlar. Rüşvetler dağıtarak bir Alevi muhafazakarlığı yaratmaya, onu toplumsal muhalefetten ve sınıf mücadelesinden koparmaya çalışıyorlar.

66. Benzer bir biçimde, çevre mücadeleleri, kapitalizmin kâr için doğayı yok ettiği gerçeğinin üzerini örten 'çevreci' örgütlerin egemenliğine geçiyor; hatta bizzat büyük şirketler çevreci örgütlere sponsor oluyor, bunların içinde yer alıyor. Düzenin desteklediği ve beslediği sözde 'yeşil' örgütlenmeler, ellerindeki muazzam imkanlarla kitleleri manipüle ediyor, kapitalizmin doğrudan sonucu olan ekolojik yıkımları gözden kaçırmayı başarıyorlar.

67. Kimlik üzerinden geliştirilen örgütlenmeler, aynı zamanda farklı sınıfların uzlaştırıldığı zeminler haline getiriliyor. Sorunu kapitalizmden ayrı ele alan burjuva-feminist örgütlerde kadının ezilmişliği, toplumların gelişim yasalarından koparılıyor ve güncel yansımaları üzerinden tarif ediliyor. 'Cinsiyetçilik' onu besleyen kapitalizmin yıkılması ihtiyacından ayrı olarak ele alınıyor ve hatta emperyalist ülkeler, fonlar ve dev şirketler kimi kadın örgütlerini, homofobi karşıtı kuruluşları vb. destekleyebiliyor.

68. Evet, emperyalist şirketler, vakıflar, elçilikler, ne olduğu belli olmayan ama malum olan fonlar, ülkemizdeki ezilen kimlikler, farklı etnik ve dinsel kesimler içinde 'kanaat önderleri' yaratarak, bunları fonlayarak, farklı kimlikleri kendi içlerinde izole etmeye ve sınıf mücadelesiyle bağını koparmaya çab alıyor. Ezilenler arasındaki sınıf çimentosu dağıtılıyor; emekçiler, yoksullar kendilerini sınıf kimlikleriyle değil, cinsel, etnik ve dinsel kimlikleriyle var etmeye yönlendiriliyor. Ve her biri düzenin dişlileri arasında ögütülüyor...

69. Öte yandan, 'kimlik siyaseti' Avrupa Birliği'nin demokrasiyi ve demokratik gelişmeleri desteklediği yönündeki önyargıyı besliyor. Oysa Avrupa Birliği ve genel olarak emperyalist kuruluşlar, kendi kurdurdukları ya da fonlarla kendilerine bağladıkları sivil toplum örgütleri aracılığıyla, emperyalizme bağımlı ülkelerde kamuoyunu yönlendiriyor, kendi çıkarlarını kollayacak mekanizmalar üretiyor. Avrupa Birliği'nin, dünyanın hiçbir yerinde demokratik gelişmeleri desteklemeyeceğini söylemek için, emperyalist kuruluşların bu ülkelerdeki faaliyetlerini teşhir etmek bile anlamsız; Avrupa Birliği kendi içinde de demokrasiyi giderek yok eden bir yapı inşa ediyor.

70. Buradan hareketle, Avrupa Birliği emekçileri ve yoksulları avutan bir pembe rüyadır. Kendi içinde sadece demokrasi eritmekle kalmayan, bağlı ülkeler arası eşitsizliği besleyen, işçi sınıfının kazanımlarını yok eden, faşist gericiliği hortlatan Avrupa Birliği'ne katılmak ve oradan bir kurtuluş beklemek, o pembe rüyaya ahmakça inanmak demektir. Hele Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik beklentisi, hem olmayacak duaya amin demek, hem de tam bir ekonomik ihanetin suç ortağı olmak anlamına gelir. Türkiye'nin Avrupa Birliği sürecinin bir

koşulu olarak uyguladığı Gümrük Birliği'nden kaybı 100 milyarlarca doları bulmuştur. Bu bile Avrupa Birliği'nin gerçekte ne olduğunu göstermeye yeter.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE'NİN DÜZENİ VE KARŞIDEVRİM SÜRECİ

I. TÜRKİYE: OSMANLI RÜYASI GÖREN BİR YARI-SÖMÜRGE

1. Türkiye, 80 milyon civarındaki nüfusuyla, dünyanın önde gelen pazarlarından biri konusunda. Ancak ekonominin ve/veya pazarın büyüklüğü, Türkiye'nin emperyalizme bağımlı ve yarı-sömürge niteliğini değiştirmiyor. Türkiye ekonomisi, tarımdan sanayiye kadar tüm sektörlerde, esas olarak emperyalist tekeller tarafından belirleniyor. Siyasette ise emperyalist etki daha belirgin hale geliyor. İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde Türkiye'nin geleceğine yön veren tüm ciddi iktisadi ve siyasi kararlar ABD'deki ofislerde alındı, parlamento ve hükümetlere dikte edildi. Talimatlarda sorun çıkaran hükümetler bizzat emperyalizm tarafından devrildi. Neoliberal 'küreselleşme' dönemiyle birlikte parlamentodan çıkan yasalar, gümrük ve vergi düzenlemeleri hep emperyalist şirketlerin yararını kolladı. Dünya Ticaret Örgütü'nün dayatmaları ve Uluslararası Tahkim gibi uygulamalar da ülkeyi tam bir cendereye aldı. 'Yarı-sömürge'liğin 'sömürge' yanı gelişti, biçimsel 'ulusal bağımsızlık' ve 'egemenlik' bile ortadan kalkmaya başladı. Utanmazca bir uşaklaşma süreci hakim oldu...

2. İktidardaki AKP, 2003'te ABD ordusunun Irak saldırısında Türkiye topraklarını dilediği gibi kullanmasını yasallaştıracak 1 Mart tezkeresine 'ret' oyu veren hiçbir milletvekilini bir sonraki seçimde aday olarak göstermedi! Başlı başına bu vaka bile, ülkedeki emperyalist egemenliğin ne kadar güçlü olduğunu gösteriyor. Daha sonra tartışacağımız süreç sonunda AKP'nin emperyalizmle çelişkiler yaşıyor olması, emperyalist egemenliğin zayıfladığı anlamına gelmiyor. Aksine, ekonomi tamamen emperyalizmin denetiminde sürüyor ve emperyalist sermayenin çıkarlarını kollayan, işçi sınıfının haklarını yok eden uygulamalar ve yeni yasalar doludizgin gidiyor.

3. Öte yandan, Türk Silahlı Kuvvetleri, hâlâ bir NATO ordusudur ve tüm silah teknolojisi ABD'nin tam denetimi altındadır. TSK, emperyalist çıkarlar için dünyanın çeşitli bölgelerine asker gönderiyor; Genelkurmay başkanları ve kuvvet komutanları ABD 'şeref madalyası' ile ödüllendiriliyor; İsrail'le stratejik tatbikatlar, silah ve teknoloji anlaşmaları halen devam ediyor...

4. Medya, 'aydın' olarak adlandırılan zevat, hatta bilim dünyası, yüzünü Batı'ya dönmüş, emperyalizmin fikri cereyanlarını Türkiye'ye pompalamakla mesai dolduruyor. Emperyalizme karşı görünen 'milliyetçi-mukaddesatçı' cühela takımı ise, bilimselliğe saldırarak emperyalizmi tersinden besliyor.

5. O halde, Türkiye'nin iktisadi, siyasi, askeri ve ideolojik olarak emperyalizmin kapısına bağlı bir yarı-sömürge olduğunu, mevcut iktisadi gidişatıyla emek ve doğal zenginlik yağması için uygun bir sömürge haline gelmekte olduğu söylenebilir.

II. TÜRKİYE EMPERYALİST SERMAYE TARAFINDAN SATIN ALINDI!

6. Dünyadaki pek çok örnek gibi Türkiye büyük burjuvazisi de, 'küreselleşme' denen süreçte, emperyalist sermayeye eklenmiş, başka deyişle 'entegre olmuş', çıkarları salt Türkiye paza-

rına bağılı olmaktan çıkmış ama daha önemlisi, 'likide dönmüş', üretimdeki payını küçültmüş, geçmişe oranla ülkenin kaderini belirleme konusunda önemsizleşmiştir. Emperyalist sermaye ise, özellikle AKP iktidarı altında muazzam bir sıçrama kaydetmiştir. İletişim, enerji, finans, bilişim sektörleri neredeyse bütünüyle emperyalist sermayenin elindedir. Büyük burjuvazinin dışında kalan patron sınıfı ise, ya emperyalist sermayenin yan sanayisini oluşturan taşeronlar, ya da büyük kısmıyla çıkarları sömürgeleşme hattının devamından yana olan hırsızlar, vur-guncular, ihaleciler tayfasıdır; yani varlıklarını emperyalist yağmaya borçlu olan 'yancı'lardır.

7. Veriler çok çarpıcı: Türkiye'de 2002-2017 yılları arasında yüz milyarlarca dolarlık özelleştirme, birleşme ve satın alma yaşandı. Bunlarda belirgin bir yabancı sermaye ağırlığı görülüyor. 'Küreselleşme' denen süreç içinde, Türkiye'nin başta finans olmak üzere hemen hemen bütün sektörlerinde 'yabancı' şirketler ağırlık kazandı. Elbette Türkiyeli burjuvaların da diğer ülkelerde inşaat, süpermarket, yiyecek-içecek, tekstil gibi sektörlerde yatırımları oldu; fakat bu yatırımlar, Türkiye burjuvazisinin eklemlediği devasa küresel sermaye ile karşılaştırıldığında devde kulak bile olamıyor. Olsa olsa, Türkiye'nin bir 'bölgesel istasyon' olma niteliğine, büyük ortakların Türkiye'ye biçtiği role işaret ediyor...

8. Durumu daha iyi izah etmek için, Fortune'un 2016'daki en büyük 500 küresel şirket listesine göz gezdirebiliriz. Listenin en başında 482,1 milyar dolarlık gelir ile Walmart var. Yine 2016'da Türkiye bütçesinin 570 milyar lira civarında, yani dolar bazında Walmart gelirlerinin üçte birinden az olduğu dikkate alınır, uluslararası dev tekellerin yanında Türkiye kapitalizminin 'cüce' ebatlarında olduğu kolaylıkla anlaşılabilir. Bu 500'lük listede yer alan şirketlerin önemli kısmı ABD kökenli. Türkiye'den listeye sadece, o da 463. sıradan Koç Holding girmiş. Ciro su 23,5 milyar dolar. Bu arada, Türkiye'deki en büyük 500 şirketin toplam satışlarının Shell, Mobil, Wal-Mart gibi şirketlerin her birinin satışlarının yaklaşık yarısı kadar olduğunu da not edelim.

8. İlk 500 listesinde ve hatta ilk 2000 listesinde yer alan uluslararası şirketlerin hemen hepsi Türkiye'de istediği atı oynatıyor ve elbette Türkiye gibi kişi başına düşen gelir listelerinde sürünen birçok başka yarı-sömürge ülkelerde faaliyet gösteriyorlar. 1 dolara mal etiketlerini en insafsız 200 dolara-avroya satıyorlar. 200 dolara alan yerli komprador da diyelim ki 210 veya 250 dolara iç piyasaya veya Ortadoğu, Kafkasya, Asya, Afrika ve hatta Avrupa gibi yerlere satınca hem Türkiye 17. büyük ekonomi oluyor, hem de 'geride bıraktığımız' ülkelerin ilk 500 şirketleri Türkiye'ninkilerden çok daha fazla oluyor. Dahası, Türkiye gibi ülkelerin pazarlarında kazandıkları paraları yine bu ülkelerin kârlı finans sektörlerinde değerlendiriyorlar. Bir vurgun da burada gerçekleştiriyorlar.

9. AKP iktidarı döneminde Türkiye ekonomisinde bir büyüme olduğu görüldü. Bu büyüme başlı başına bir yanılsamadır. Özellikle inşaat ve otomotiv sektörlerinin etkisiyle yaratılan büyüme, tüm bir halkın cebinde olmayan parayı harcaması ve aşırı borçlandırılması pahasına gerçekleşmiştir. Özellikle geçiş garantili köprü ve tünellerde görüldüğü üzere, halkın 25 senelik geleceği ipotek altına konulmuştur. 'Ekonomik büyüme' masalı, aslında yaratılan beton yığınları, 1,5 milyonu aşan konut fazlası, ekolojik tahribat, talan edilen doğal zenginlikler ve halkın sırtına yüklenen devasa bir borç yüküdür. Tek kazanan burjuvazidir. Servete servet katılmıştır.

10. Türkiye burjuvazisi dediğimizde de, çıkarları küresel emperyalist sermaye ile birleşmiş, büzüşmüş, Türkiye'yi 'herhangi bir pazar' olarak görmeye başlayan, Türkiye'de üretim yapsa da emperyalist büyük ortaklarıyla birlikte ihracat gerçekleştireceği diğer pazarları kollayan, 'milletsizleşmiş' bir büyük burjuvaziden söz ediyoruz. Karşılığında, Türkiye pazarını sermaye-

siyle ezen, sifonlayabileceği kadar kârı sifonlamayı hedefleyen, ülkeye hükmetmeye başlayan uluslararası bir mali ve sinai sermayenin giderek artan ağırlığına tanık oluyoruz... Burada özel bir vurgu yapılmalıdır: AKP döneminde Türkiye'ye çok ciddi miktarlarda Arap sermayesi, özellikle de Katar sermayesi girdi. Türkiye'de pek çok gayrimenkul ve şirket satın alan Arap sermayesi, emperyalistler tarafından giderek daha güvenilmez bulunan AKP'nin sermaye sınıfını oluşturmaya başladı.

11. 'Sol' içinde, "Kimin tarafından sömürüldüğün önemli değil, ha devlet sektörü, ha yerli patron, ha Coni! Sömürü var ya, sen ona bak," diye, hiç de 'sol' olmayan yaygın bir tepki var. Bu tepki gayrimeşrudur. Kamu sektörüne ait olan ve özelleştirilen, 'şirket evliliği' adı altında emperyalist sermayeye peşkeş çekilen her finans ya da sanayi kuruluşu özelleştirilen ve emperyalist sermayenin eline geçen her liman, havalimanı, vs. ülke kaynaklarının emperyalist ülkelere yağmalanması anlamına geliyor ve bu ülkenin insanlarına daha fazla acı, yoksulluk ve sefalet olarak geri dönüyor.

12. Tüm dünyada çok benzer süreçler yaşanıyor. Emperyalizmle çelişkiler yaşayan her rejim 'kaynakları biraz olsun koruma' mücadelesi verirken, çoğu entegrasyonu kabullenmiş, emperyalist egemenliğe kulluk ediyor. Kaderini uluslararası sermayeyle birleştirmiş Türkiye burjuvazisinin de istisna olmadığını görmek gerekir; Türkiye burjuvazisinin herhangi bir kesiminin yaşanan acı ve yoksulluğa, sefaletle karşı direnç geliştirmesi mümkün değildir. Özellikle uluslararası kapitalizmin yeni ve devasa bir kriz içine girdiği şu son evrede, kapitalizm içi bir 'çözüm' ihtimali yoktur. İnsanca yaşam için kapitalizmin ortadan kaldırılması önkoşuldur.

III. İŞÇİ SINIFININ DURUMU

13. Öyle bir dönemde yaşıyoruz ki, Türkiye'deki işçi, işsiz ve sendikalı işçi sayısını gerçek manasıyla tespit edebilme şansımız yok. Kayıtlı 6 milyon civarında işçi, 2 milyon 250 bin civarında da 'memur' statüsünde çalışan bulunuyor. (Memur statüsündeki çalışanların 250 bin kadarının polis, 150 bin kadarının subay-astsubay-uzman er/erbaş, 100 bin kadarının da din görevlisi olduğunu belirtmek gerekir.) Kayıtdışı-güvencesiz çalışan emekçilerin sayısının da, tarım dahil olmak üzere yaklaşık 10 milyon olduğu tahmin ediliyor. Bu rakam, zaman zaman işsiz olan işçiler anlamına da geliyor çünkü kayıtdışında iş istikrarı yok. İşsizlerin sayısı ise, resmi rakamlara göre 3 milyon kişi civarında. Gerçek işsizlik rakamının bunun çok üzerinde olduğunu herkes biliyor.

14. Sendikalı işçi sayısı 1,5 milyondur ve bunun hiç de gerçek durumu yansıtmadığı açıktır. Kağıt üzerinde Türk İş 890 bin, Hak İş 488 bin, DİSK ise 142 bin üyeye sahiptir. Oysa aktif sendikalı işçi sayısının kağıt üstündeki rakamın yarısından az olduğu bilinmektedir. Memur statüsündeki 1,5 milyona yakın kamu emekçisi de sendikalara kayıtlı görünüyor. Elbette bunun 1 milyonu iktidarın sözde sendikasına kayıtlı; kamu emekçilerinin iktidardan bağımsız sendikal temsilcisi olan KESK'in üye sayısını esas aldığımızda ise, 170 bin civarında üyesi olduğunu görüyoruz. Ve kamu emekçilerinin sendikaları hâlâ grev hakkı olmayan 'sözde sendika'lardır.

15. Öte yandan, düzendeki yarılmanın sendikalara da yansıdığını, AKP'nin sendikaları kendine yedekleme konusunda epey mesafe aldığını vurgulamak gerekir. 'İlmül İslam'ın sendikal yansıması Hak-İş ve Memur Sen'in yanı sıra, Türk-İş liderliğini de satın alan AKP, bu alandaki hegemonyasını geliştirdi. Geleneksel faşizmin de sendikal hareket içinde iddialarının olduğunu, Türk Kamu Sen'in ve kimi Türk-İşe bağlı sendikaların liderliklerinde bulunduğunu

göz ardı etmemek gerekiyor. Öte taraftan, ‘ulusalci’ tabir edilen güçlerin, başta Türk-Metal olmak üzere, sendikal örgütlenmenin içinde mevzi savaşı yaptığını tespit etmek güç değildir. Bunlardan ayrı duran, başta KESK olmak üzere Türk-İş’teki muhalif sendikalar ve DİSK de bir çeşit ‘sol’ sendikal bürokrasinin egemenliği altındadır. Bu bürokrasi içinde yer tutan Kürt hareketinin mevcut liderliği, sendikaları ulusal taleplerinin bir aleti haline getirmeye zorladıkça, muhalif sendikalardaki kan kaybetmektedir.

16. Karşımıza çıkan tablo şu: Birkaç yüz bin emekçi, bir kısmı ‘sol’ görünümlü sendikal bürokrasinin etkisi altındaki sendikalarda örgütlü olsa da, işçi sınıfı bir bütün olarak örgütsüzdür. Bu sebeple sermayenin ve patron devletinin saldırılarına karşı Tekel direnişi gibi kimi kahramanca mücadeleler verilmesine rağmen, işçi sınıfı zaten sınırlı olan kazanımlarını yitirmekte, sürekli geri çekilmektedir.

17. Örgütsüzlük bir sonuçtur. İşçi sınıfımız neredeyse 40 yıldır ağır saldırılara göğüs geriyor. 12 Eylül 1980 askeri darbesiyle birlikte örgütleri dağıtılan işçi sınıfımız, uzun bir güvencesizleştirme, taşeronlaştırma, sendikasızlaşma süreci yaşadı. Sanayinin metropol kentlerin dışına taşınması, yan sanayinin geliştirilmesi, üretimin küçük birimlere dağıtılması gibi süreçler üretim sahalarındaki dönüşümü sağlarken, yasal düzenlemeler tamamen patronlar yararına yapıldı.

18. Öte yandan, Türkiye sanayisi esas olarak dünyadaki işbölümüne uygun bir biçimde şekillendirildi. Emperyalist ülkeleri merkez alan uluslararası tekeller, esas olarak finans ve bilişim teknolojileri sektörlerinde gelişirken, geleneksel –çevreyi tahrip eden, kâr hadleri düşük- sanayi üretimi, yine uluslararası tekellerin denetimi altında emperyalizme bağımlı ülkelere kaydırıldı. İş güvencesinin olmadığı, sömürünün alabildiğine uygulandığı, çocuk emeğinin istismar edildiği, baskıcı iktidarların hüküm sürdüğü bu ülkelerde, ucuz emek cennetleri yaratıldı ve kâr hadleri görece yüksek tutulabildi. Türkiye de, bu iş bölümü dahilinde, beyaz eşya, otomotiv, tekstil gibi sektörlerin geliştiği ucuz emek cennetlerinden biri haline geldi. Bugün milyonlarca işçi kayıt dışı, güvencesiz, yarınının ne olacağını bilemeden çalışıyor. İşsiz kalma tehdidi altında, yoksulluk, hatta açlık sınırında yaşayan milyonlardan söz ediyoruz. Evet, resmi rakamlara göre Türkiye nüfusunun yüzde 15’i yoksulluk sınırının, yüzde 2 civarındaki kesim ise açlık sınırının altında yaşıyor. Tüketici Hakları Derneği verilerine göre ise, açlık sınırı altında yaşayanların oranı yüzde 20 iken, yoksulluk sınırı altında yaşayanlar yüzde 60’ı aşıyor!

19. Örgütlü işçilerin pek çoğu kamuya ait işletmelerde çalışıyor. Ancak, AKP hükümetiyle büyük hız kazanan neo-liberal saldırılar, özelleştirmelerle kıyım uğrayan kamu işletmelerindeki son güvenceli işçileri de eritmeyi hedefliyor. TEKEL sürecini tüm kamu işçilerine genişletmek istiyorlar. Dahası, 657 sayılı yasaya tabi olarak memur statüsünde çalışan emekçiler açısından da aynı saldırı planı geçerli: Giderek daha fazla sayıda memur sözleşmeli ya da ‘ücretli’ statüde çalıştırılıyor; kamu sektörü baştanbaşa taşeronlaştırılıyor. Bugün hastanelerden her seviyedeki okullara, devlet dairelerine kadar taşeronlaştırma hakim kılınmıştır. Belediye hizmetlerinin büyük bölümü taşeron şirketlere devredilmiştir. Kamu sektöründeki iş güvencesinin geri kalan kısmı da adım adım tasfiye edilmek isteniyor.

20. AKP hükümetinin getirdiği ‘torba yasa’ serisiyle beraber, kamu kurumlarında ‘üst derecelere’ yükselmek için sicil şartı aranmayacak, yöneticiler özel sektörden atanabilecek. Özel sektörden isimlerin üst düzey bürokrat olarak atanması kamusal alanı tamamen iktidarın emrine terk ediyor, sermayenin kamudaki etkisini güçlendiriyor. Kamuda esnek çalışma ve piyasalaştırmanın önü de açılıyor. ‘Liyakat ve kariyere dayalı memurluk’ sistemi yerine ABD’de uygulanan piyasa odaklı memur sistemi getiriliyor.

21. Öte yandan, ‘mezarda emeklilik’ yasasıyla emeklilik yaşı yükseltilirken, emekliliğe bağlan-

ma oranlarının sürekli düşürüldüğü genç nüfus işsizliğe terk edildi. Özelleştirmelerle pek çok kamu işletmesi üretimine son verirken, ithalata yönelik eğilimlerin beslenmesi, istihdamı da doğrudan etkileyen bir unsur oldu. Sanayinin yanı sıra tarım ve hayvancılığın da büyük darbe alması, işsizliği besleyen bir diğer etkeni.

IV. TARIM VE HAYVANCILIK BİTİRİLDİ

22. Kır ile kent arasında sıkı bağları bulunan, işçi sınıfının köyle yakın ilişkisi olan Türkiye manzarası değişmiştir. Birincisi, kırsal nüfus ağırlığı kentlere kaymıştır; ikincisi, kentlerin kır-la bağı zayıflamıştır. Başka deyişle, köyle bağlantısı kopan işçilerin oranı artmakta, bu durum kırın kenti sübvansane etmesine, yani köyden gelen erzakla yoksulluğun dengelenmesine son vermektedir. Öte yandan, bizzat kırsal bir yıkım yaşanmaktadır.

23. 1920'lerde nüfusun yüzde 80'e yakın kesimi kırlarda yaşarken, 1990'ların sonunda bu oran tedrici bir biçimde yüzde 46'ya geriledi. 2000'den bugüne ise, kırsal nüfus oranı yarı yarıya düştü ve bugün nüfusun yaklaşık yüzde 80'i kentlerde yaşıyor. Bu inanılmaz bir değişimdir. Nüfusun yer değiştirmesi, gerek emperyalizmin dayatmalarıyla değişen tarım politikası ve bunun tarımsal üretim üzerindeki yıkıcı etkisinden, gerekse köylerde, mezralarda yaşayan Kürtlerin göçe zorlanmasından kaynaklanıyor.

24. Emperyalizmin yeni dönem dayatmaları, tarımsal üretimdeki destekleme politikaların kaldırılmasına yol açtı ve böylelikle, tarımsal ürün çeşitliliği darbe yedi. Pamuk, tütün, şeker pancarı üretimi bitti. Örneğin, şeker pancarı yerine mısırdan üretilen nişasta bazlı şeker teşvik edildikçe, ithalat büyüdü. Büyükşehir belediyeleri için kabul edilen hal yasası da üreticiyle pazar arasına daha fazla tüccar eklerken, küçük üreticiyi yok eden bir işlev kazandı. Arazi başına destekleme primi ise üreticiyi topraklarını boş bırakmaya teşvik etti. Ve nihayet, Kürtlere karşı sürdürülen kirli savaşta yayla yasakları gündeme geldiği ölçüde, hayvancılık hızla bitme noktasına geldi. Daha 10 yıl öncesine kadar kendi kendini besleyebilen az sayıdaki ülke arasında gösterilen Türkiye, bugün etin en pahalı olduğu ülkedir ve tarımsal ürünler dünya ortalamalarının üzerinde bir bedelle satılmaktadır.

25. Tarımsal üretimin ve hayvancılığın bitme noktasına gelmesi, ülkenin ithalata mahkum hale getirilmesi, bu sektörlerde endüstriyel üretimin ve kapitalist şirketlerin gelişmesini hızlandırdı. Küçük üreticinin dayanamadığı ve üretimden çekildiği koşullarda, artan tarım ve hayvancılık ürünleri fiyatlarından çıkar elde eden büyük şirketler boşluğu doldurmaya başladı. Böylelikle, tarımda proleterleşme süreci de hız kazandı. Sonuç olarak, tarım ve hayvancılık sektöründeki yıkım, emekçi nüfusa giderek daha da artan besin fiyatları ve zorlaşan hayat koşulları biçiminde yansırken, sanayi ve tarım sektörlerinde çalışanlar ile onların mücadelelelerini birbirine daha fazla yaklaştırıyor.

V. YOKSULLUK GENELLEŞİYOR, DOĞAL VE İNSANİ YIKIM BÜYÜYOR

26. Resmi verilere göre Türkiye'de gıda ve gıda dışı yoksulluk sınırının altında yaşayanlar nüfusun yüzde 20'sini oluşturuyor. Yani yaklaşık 15 milyon kişi resmen 'ulusal yoksulluk sınırı'nın altında yaşıyor. Resmi olmayan kuruluşların verdiği rakamların bunun çok üstünde olduğunu vurgulamıştık. Veriler aynı zamanda gelir dağılımındaki uçurumun derinliğine işaret ediyor. Bir yanda dünyada dolar milyarderi arasına giren 30-40 kişi (her sene değişiyor), diğer yanda ise günlük 2 dolardan az gelirleriyle en temel ihtiyaçlarını karşılamaktan yoksun milyonlarca insan... Elbette gerçek tablo, resmi rakamlardan çok daha vahimdir. En temel

insani ihtiyaçlarını karşılayamayan çok daha geniş bir nüfus söz konusudur.

27. Sağlık ve eğitimde piyasa kurallarının iyice yerleşmesiyle birlikte, milyonlarca insan temel sağlık hizmetlerinden mahrum kaldı. Eğitimde de durum aynıdır. 'Mutlu azınlık' çocuklarını özel okullara yollarken, okul çağındaki çocuk ve gençlerin çok önemli bir kısmı öğrenim hayatının dışına düşüyor ya da kötü koşullarda öğrenim görmeye zorlanıyor.

28. Yoksulluğa paralel olarak suç oranı katlanarak artıyor. Sürekli cezaevi inşa ediliyor ancak bu cezaevlerinin kapasitesi tutuklu ve mahkum sayısına yetmiyor. Hırsızlık, cinayet, fuhuş ve uyuşturucu ticareti günlük yaşamın bir parçası haline geldi. İnsani değerler ortadan kalkıyor ve toplumsal yapı çürüyor.

29. Toplumsal yozlaşma en çok gençler ve kadınlar üzerinde yıkım yaratıyor. İşsizlik oranı arttıkça, önce kadınlar işten çıkarılıyor. Yoksulluğun yükü en çok kadınların sırtına yıkılıyor. İşsizlik ve yoksulluğun yarattığı bunalım kadınlara yönelik şiddeti büyütüyor. Kadınlar, giderek daha fazla sayılarla, çocuklarının karnını doyurmak için vücutlarını satıyor...

30. Gençlerin geleceği yok edilmiştir. Neredeyse her ile ve pek çok ilçeye açılan üniversiteler, resmi işsizlik rakamlarını düşürmek, genç nüfusun iş talebini birkaç yıl daha erteleyebilmek için bir aldatmacadan ibarettir. Gençler sokağa, yoksulluğa ve bunalıma terk edilmiştir.

31. İnsani yıkıma doğal yıkım da eşlik etmektedir. Kentler ranta teslim edilmiştir. Nefes almayı bile mümkün kılmayacak yapılaşma, plansız genişleme ve büyüme, sağlıksız yaşam kentleri esir alırken, tarım ve orman alanlarının yapılaşmaya açılması da büyük bir yıkım yaratmaktadır. Öte yandan, kırlarda sermaye egemenliği giderek gelişmektedir. Yaşam alanları büyük şirketlere peşkeş çekilmekte, 'daha fazla enerji' adına nükleer tehdide zemin hazırlanmakta, su kaynakları özelleştirilmektedir. Büyükşehir yasasıyla köyler mahalleye dönüştürülmüş, mera ve ormanlık alanlar sermaye işgaline açılmıştır. Toplumsal yozlaşma ve doğal yıkımın boyutları genişledikçe, üzerinde yaşadığımız topraklarda yaşamın topyekun ortadan kalkma riski büyümektedir.

VI. BUGÜNE NASIL GELİNDİ?

32. 1970'lerde uluslararası kapitalizmin içine sürüklendiği kriz, emperyalizmin tüm dünyada yeni bir siyaset geliştirmesine yol açtı. Neoliberalizm ve onun siyasi ifadesi olan yeni sağ iktidarlar, işçi sınıfının kazanımlarını yok etmeyi, sosyal devlet uygulamalarını ortadan kaldırmayı, dolayısıyla devletin ekonomideki ağırlığını ve düzenleyici rolünü değiştirmeyi, buna bağlı olarak özelleştirmeleri öngörüyordu. Tüm bunlar, işçi sınıfının görece örgütlü, devrimci hareketlerin silahlı ve etkin olduğu Türkiye'de kolay kolay gerçekleşebilecek adımlar değildi.

33. 12 Eylül 1980 Askeri Darbesi, aynı yılın Ocak ayında alınan ekonomik kararları gerçekleştirmek için zorunlu bir adımdı. Darbeyle beraber işçi sınıfının tüm örgütleri dağıtıldı, grevler yasaklandı, partiler kapatıldı, hızla ekonomik kararların yaşama geçirileceği bir atmosfer yaratıldı.

34. 'Demokrasiye geçiş' niyetine yapılan seçimlerde iktidara gelen Turgut Özal, iktisadi dönüşümün altyapısını hazırlayacak adımları attı. Hukuki zemin yaratıldı, ekonomide borsa kuruldu, dünya piyasalarına entegrasyon sağlandı, gümrük duvarları kaldırıldı, döviz denetimi yok edildi, ithal ikameci üretim modeli adım adım dönüştürüldü, yabancı sermayenin ülkeye girişinin zeminleri yaratıldı.

35. Ne var ki, 80'lerin ikinci yarısı iki önemli gelişmenin daha yaşandığı yıllardı. Askeri

diktatörlük devrimci hareketi ve işçi sınıfını önemli ölçüde ezmiş olmasına rağmen, işçi sınıfı ve gençlik hızla kendini topladı. Sol yeniden ve güçlü bir etkinlik kazanmaya, diktatörlüğe karşı nefreti örgütlemeye başladı. Öte yandan, PKK silahlı mücadele ilan ederek merkezi iktidarın üzerinde ikinci bir basınç odağı oluşturmaya başladı.

36. Sovyetler Birliği ve Doğu Bloğu'ndaki çözülme 1990'larda solu aniden geriletmedi. İşçi sınıfı da aniden dağılmadı. Bu süreç yavaş ama kesintisiz bir biçimde sürdü. Önce Sovyetler Birliği'ni kable bellemiş TKP, TİP gibi hareketler düzene entegre olup gözden kayboldu, ardından gençlik içinde ve yoksul mahallelerde etkin devrimci gruplar giderek daralmaya başladı. Sol giderek düzene uyarlandı, legalizm ve liberalizm prestij kazandı, işçi sınıfı örgütsüzleşmeye, sendikalar ise daha fazla bürokratlaşmaya başladı. 1990'ların ikinci yarısı devrimciliğin tasfiyesine sahne oldu. Öte yandan PKK 'sosyalizm' lafzını giderek bir kenara bırakarak, milli talep ve sloganları öne çıkararak etkinliğini korudu ve güçlendirdi.

37. 'Terör' sorununu dengelemekle uğraşan egemenler, ekonomik alanda cüretkar adımlar atamıyordu. 1990'ların sonunda Abdullah Öcalan'ı emperyalistlerden teslim alan iktidar, büyük bir prestij kazanmasına rağmen, ardından gelen 2001 kriziyle başa çıkamadı. Nihayetinde, emperyalizm bir Dünya Bankası memuru olan Kemal Derviş'i Türkiye ekonomisinin başına atadı ve bir 'acı reçete' ile borç ödemelerini garanti altına aldı.

38. Ne var ki, Türkiye'nin geleneksel devlet yapısı yıpranmış, Kemalizmin 'milli bağımsızlık' ve sonrasında geliştirilen 'Batı ile karşılıklı menfaat' paradigması artık iyiden iyiye kullanışsız hale gelmişti. Emperyalizm açısından Türkiye'de yapısal bir dönüşüm ve bir paradigma değişikliği şart olmuştu.

VII. AKP NASIL KURULDU? MİSYONU NEYDİ?

39. AKP, geleneksel İslamcı partinin, Saadet Partisi'nin bölünmesiyle ve başına kullanışlı bir ismin, Tayyip Erdoğan'ın getirilmesiyle, suni olarak, emperyalizm tarafından kurdurulmuş bir 'proje parti'ydi. Tayyip Erdoğan ABD'de "Onu süpürmeyin, kullanın" diye takdim edilmişti. Kullanışlı olması, İstanbul'a belediye başkanlığı yapmasından ziyade, şeriatçı nutukları nedeniyle iki ay hapis yatmış olmasından kaynaklanıyordu. O zaman devleti elinde bulunduran 'sağ Kemalist elit' onu cezalandırmıştı. O artık yoksul Müslüman nüfusun oylarını alabilecek 'mağdur olmuş' bir Müslüman'dı!

40. AKP, geleneksel sağ partilerin yıpranmış, sosyal demokrasinin itibarsızlaşmış olduğu koşullarda, müthiş bir kampanyayla ve emperyalizm ile yerli patronların tam desteğini arkasına alarak girdiği 2002 seçimlerinde yüzde 34,3'lük büyük başarı elde etti. Parti geleneksel sağ unsurları bünyesine katmanın yanı sıra bir İslami tarikatlar koalisyonu yarattı. Bu tarikatların içinde en etkili ise Fethullah Gülen'in 'Cemaat'iydi. Bu 'Cemaat' sayıca -mesela Nakşibendilik kadar- kalabalık olmasa da, dünyaya yayılmış okullarıyla, ulaştığı büyük maddi güçle, devlet bürokrasisi içinde, özellikle polis teşkilatında ve ordu içinde gizli örgütlenmesiyle ciddi bir güç haline gelmişti.

VIII. KARŞIDEVRİMİN BAŞLANGIÇ VURUŞU: HRANT DİNK CİNAYETİ

41. Yine de AKP iktidarının ilk yıllarında ordunun ve devlet bürokrasisinin geleneksel Kemalist yapısı ağır basıyordu ve AKP hükümetinin 'tam iktidar' olmasının önünde bir engel teşkil ediyordu. Bu engel aşılmalıydı. 2007 Ocak ayında 'Cemaat'in polis teşkilatı içindeki örgütlenmesinin tezgahıyla Türkiye'deki Ermenilerin cesur sesi Hrant Dink katledildi. O gün bu cina-

yetin Fethullahçılar tarafından tertiplendiğini yüksek sesle dile getiren ilk kesimlerden biri olduk. Bugün ise cinayetini ABD tarafından desteklenen Fethullahçılar tarafından tezgahlandığı kesinleşmiştir. Oysa o gün 'olağan şüpheliler' Ermeni meselesinde milliyetçi yaygara koparan sağ Kemalist unsurlardı. Bu 'olağan şüpheliler' karşısında AKP sahte bir 'demokrasi', 'hoşgörü', 'farklı kimliklere özgürlük' demagojisi yükseltti. 2007 Temmuz ayında seçimler vardı!

42. 2007 seçimlerine bu atmosferde giren AKP oylarını yüzde 46,6'ya yükseltti. Hemen akabinde, 'Ergenekon' adı verilen operasyonların ilk büyük dalgası başladı. Operasyon, önce şaibeli isimlerin tutuklanmasıyla, devlet içindeki gizli 'gladio' örgütlenmesinin temizliği gibi gösterildi. Bu operasyonu zincir tutuklamalar izledi. Gerçekte olan ise, orduya sızmış Fethullahçı subayların önünün açılması operasyonuydu. Böylelikle, emperyalizme Pensilvanyadan bağlı bir ordu komuta kademesi için ilk adımlar atılmış oluyordu.

43. Bir sonraki kritik dönemeç, 2010 sonbaharındaki Anayasa değişikliği referandumu oldu. 12 Eylül 1980 darbesini yapan generalleri yargılama vaadi gibi sözde 'demokratik' bir mayıyla sunulan Anayasa değişikliği önerilerinin iki özelliği vardı: Birincisi kesinlikle işçi sınıfına yönelik büyük bir saldırıyı mümkün kılacak anayasal değişiklikler içeriyordu. İkincisi, özellikle Yargı kurumunu tam anlamıyla iktidar partisinin denetimine veren, kısmi Yargı bağımsızlığını da ortadan kaldıran maddeler taşıyordu.

44. Burjuvazinin tamamı referandumda 'Evet' oyu kullanacağını açıkça dile getirdi. Böylelikle burjuva medyası AKP'nin hizmetine girdi. İşin en acıklı kısmı ise, kendisine 'sosyalist' diyen kimi unsurların da 'Evet' tavrı açıklaması ve AKP'yle beraber kampanya yürütmeye başlamasıydı. Bunların içinde eski TKP'lilerden kendisine 'Troçkist' diyen işbirlikçi DSİP'e ve Marksist Tutum çevresine kadar geniş bir yelpaze vardı.

45. Kürt hareketi 'Evet' seçeneğini bir pazarlık unsuru haline getirdi. En sonunda, fiilen 'Evet' cephesini güçlendirecek bir 'boykot' kararı aldılar. Zira tam da o süreçte önce gizli gizli, sonra açıktan, PKK lideri Abdullah Öcalan'ın muhatap alınacağı görüşmeler başlayacaktı.

46. 1980 darbesinin yıldönümünde, 12 Eylül'de gerçekleştirilen referandum halkın önemli bir kesimini kandıramadı. Sosyalist solun ana akımlarının 'Hayır' dediği referandum, solun bir kesiminin iktidarı desteklemesi ve Kürt hareketinin etkisiyle geniş bir kesimin boykotu tercih etmesi sonucunda yüzde 57,9'luk bir AKP zaferiyle sonuçlandı. Bunun üzerine siyasal İslam'ın saldırı dönemi başladı.

47. Saldırı siyasal İslamcı iktidar açısından 'tam iktidar', emperyalizm içinse özelde ordu içinde, genelde bürokraside görece 'milli bağımsızlık' yanlısı kesimleri tasfiye ve emperyalizmin Ortadoğu planlarına boyun eğdirme anlamı taşıyordu. (Emperyalizmin Ortadoğu planları derken, 'Genişletilmiş Ortadoğu Projesi'ni kast ediyoruz. Ama iki mevzu niye birbirine bağlıdır? Hatırlayın. ABD Irak'a müdahale öncesinde Türkiye topraklarını kullanmak istemiş, hatta kara birliklerini Türkiye'ye getirerek Irak sınırına yığmak yapmaya başlamıştı. 1 Mart 2003'te TBMM'de yapılan oylamada ABD'nin Türkiye topraklarını kullanma talebi geri çevrildi. ABD birliklerinin hepsini çekip yeni bir saldırı planı yapmak zorunda kaldı. AKP milletvekillerinin bile bir kısmı oylamada ABD'nin Türkiye topraklarını kullanma talebine 'Hayır' demişti. Benzer bir tavır bürokraside de vardı. Bu tavır kabul edilemezdi. Artık ABD için 'karşılıklı çıkarlar' yoktu, sadece emperyalizmin çıkarları vardı. Buna boyun eğmeyen her kim varsa, askeri ve sivil bürokrasiden temizlenecekti. Tabii ki dahası da var...)

48. 'Ergenekon Operasyonları' olarak adlandırılan tutuklamalar serisinin esas anlamı, devleti, içi ne kadar boşaltılmış olursa olsun, Kemalizmden miras kalan 'milli bağımsızlık' doktrinini-

den arındırmaktı. Ordu, üniversiteler, Yargı, kamu yönetimi başta olmak üzere tüm bürokrasi-
de büyük bir temizlik ve cadı avı başladı.

49. Sosyalist solun bu süreçte bir tutum alması çok zordu. Bir yanda 12 Eylül 1980'de Kema-
lizm adına devrimci hareketi zindanlarda boğan geleneksel bürokrasi, bir yanda 'özgürlük ve
demokrasi' demagojisi yapan siyasal İslamcılar vardı. İyice takatten düşmüş, toplumsal etkinli-
ğini yitirmiş sosyalist solun ana gövdesi, bu süreçte tamamen tutumsuz kaldı. Biz ne yaptık?
Durumu tespit ettik. Fakat gazeteciler Ahmet Şık ve Merdan Yanardağ'ın tutuklanması dışında
sokağa çıkamadık. Çünkü diğer tutuklananlar, 'eski devlet'in sahipleriydi. İslamcı karşıdevri-
min en büyük şansı da buydu...

50. İslamcı karşıdevrim diyoruz, zira yaşanan tam olarak bir karşıdevrimdir. Karşıdevrim,
sultanlığı yıkan ve Cumhuriyet'i kuran 1908/1923 devrimlerinin en önemli kazanımlarını
ortadan kaldırmaya yönelmiştir. Bu kazanımların en öne çıkanları, saltanatın kaldırılması,
'kulluk' yerine 'vatandaşlık hukuku', laiklik, kadının toplumsal bir konum kazanması idi. AKP
iktidarı bunların tümüne saldırmaya başladı.

51. Elbette bir karşıdevrimden söz ederken, tarihin çarkını geriye doğru çevirecek ve feodaliz-
mi geri getirecek toplumsal bir karşıdevrimden söz etmiyoruz. Karşıdevrimin hedefi işçi sınıfı
ve yoksul halk kesimleridir. Vatandaşlık hukukunun ortadan kalkması ve bir çeşit 'kulluk'
hukukuna –daha doğrusu hukuksuzluğuna- geçiş esas olarak işçi sınıfına bir saldırıdır. Nite-
kim karşıdevrimin lideri Tayyip Erdoğan tüm grevleri hukuksuz bir biçimde yasaklamalarının
"sermayenin işini kolaylaştırmak için" yapıldığını açıkça ifade etmiştir.

52. Bu karşıdevrimci saldırıya akıl almaz bir hırsızlık ve yolsuzluk süreci eşlik etti. Çikolata
kutularında, elbise muhafazaları içinde bakanlara nakit para taşındı. Türkiye'de siyaset kuru-
mu hiç bu kadar yozlaşmamıştı.

53. Sürecin bir diğer öne çıkan özelliği, iktidara yakın patronlara ve tarikatlara muazzam bir
sermayenin aktarılmasıdır. Milyarlarca dolardan söz ediyoruz. Öyle ki, iktidarın örgütlediği
İslamcı 'eğitim' vakıfları, milyarlarca dolarlık birer 'holding' haline dönüşürken, iktidara yakın
patronlar da devlet ihaleleri ile ceplerini doldurdu.

54. İşin bir başka kısmı, Ortadoğu'da ABD siyasetlerine mutlak adaptasyondur. Öyle ki, Türki-
ye Suriye'ye bir gün içinde düşman oluvermiştir. İktidarın Kürt hareketiyle görüşme ve yedeğe
alma çabası da bu adaptasyonun sonucudur. Kürt hareketiyle 2012 sonunda resmen duyuru-
lan 'görüşmeler' ve 'çözüm süreci', o güne kadar devlete hakim olan 'terörü bitirme' doktrin-
den bir kopuşu temsil ediyordu. Görüşmeler ilerledi ve 2013 Nisan ayında PKK Türkiye'deki
silahlı güçlerini sınır dışına çekeceğini duyurdu.

55. Ve nihayet, karşısındaki geleneksel devlet bürokrasisini tasfiye eden, Kürt hareketini de
görüşmeler süreciyle dizginleyen AKP, eski 'demokrasi ve özgürlük' nutuklarına artık ihtiyaç
duymadığı bir mutlak iktidar dönemine girmeyi başardı. 'Cemaat' neredeyse devletin sahibi
haline geldi, tüm kurumları kendi militanlarıyla doldurmaya başladı. Bu iktidarın küstahlık
döneminin başlangıcıdır. Öyle ki, tüm özgürlüklere yönelik bir saldırı başladı, işçi sınıfının
kazanımları hedef alındı, tarihsel önemi olan Taksim Meydanı 1 Mayıs kutlamalarına kapatıl-
dı... Karşıdevrimci saldırı katlanarak ilerledi.

IX. HALKIN ÖFKESİ: 2013 HAZİRAN AYAKLANMASI

56. Tüm bunlar AKP iktidarına karşı büyük bir öfke büyüttü. Özellikle 1 Mayıs için Taksim'e
çıkma çalışmaları kitlelere yönelen ağır şiddet büyük tepki çekti. Bir patlamayı öngördük.

Ancak öfke bizim öngördüğümüzün de ötesinde, devasa boyutlarda patlak verdi. Taksim'de ilk kıvılcımı çakan Haziran Ayaklanması'nda tüm ülkede 13 milyon kişi sokaklara döküldü.

57. 2013 Haziran Ayaklanması, Türkiye'nin gördüğü en büyük kitlesel ayaklanmadır. Halk demokratik özgürlükleri için, dahası laikliğin savunusu için sokaklara döküldü. Tüm ülkede meydanlar ele geçirildi. Barikatlar yükseldi. Ne var ki, halk hareketinin temel bir sorunu vardı: Türkiye'de işçi sınıfının örgütsüzlüğü, sendikalaşma oranının kayıtlı işçilerin yüzde 9'u seviyesinde olması... Ve işçi sendikalarının tamamına yakını ipi devlete bağlı bürokratların elindedir. Nitekim Haziran Ayaklanması başladığında, ülkenin en büyük sendikal konfederasyonu Türk-İş, beş gün boyunca hiç sesini çıkarmadı; beşinci gün ise yatıştırıcı bir açıklama yayınlamakla yetindi. Sokaktaki barikatlar grevlerle birleşemedi ve ayaklanma 16. gününde büyük bir saldırıya uğrayarak çekilme sürecine girdi. Kitle hareketi yavaş yavaş geri çekildi.

58. Bu çekilmede, Kürt hareketinin rolünü anmadan geçemeyiz. İktidarla görüşmeleri sürdüren Kürt hareketi, Haziran Ayaklanması'na sadece sembolik olarak, o da Taksim'de birkaç yüz kişiyle katılmış, sadece Abdullah Öcalan posterleri açmış ve Öcalan sloganları atmış, ayaklanan kitlelerle bütünleşmek yerine durmadan o kitlelerin çoğunun oy verdiği CHP'ye saldırmış, yasal partisi HDP'nin en yetkili isimlerinin ağzından Haziran Ayaklanması'nın bir darbeyi çağırıldığını ilan etmişti. Kürt kentleri tüm ülkeye yayılan dev gösterilere eşlik etmedi. 'Çözüm süreci' dedikleri sürecin hayali bir süreç olduğu ikazlarında bulunmamıza rağmen, Kürt hareketi iktidarın Kürtlere yönelik manipülasyonundan kurtulamadı...

59. Haziran Ayaklanması büyük derslerle doludur.

a. Yüzbinlerce insan ayaklanıp Taksim Meydanı'nı ele geçirdiyse, tüm kentlerde milyonlar seferber olduysa, emekçilerin iktidarı, sosyalizm ve sınırsız, sınıfsız, sömürsüz bir dünya bir hayalden ibaret değildir. İnsanı ve doğayı büyük bir yıkıma sürükleyen kapitalizm, o şirketler saltanatı yıkılabilir. İnsan ve doğanın uyum içinde yaşayabileceği bir topluma doğru ilerleyebiliriz.

b. Haziran Ayaklanması'nın zihnimize nakşettiği en önemli ders, halkın karşısında hiçbir gücün duramayacağıdır. Tüm Türkiye bunu anladı. Korku eşiği aşıldı. Cüret tüm topluma yayıldı. Haziran Ayaklanması yavaş yavaş sönümlendikten sonra hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Milyonlarca genç insanın zihnine, mücadele ederek kazanılabileceği fikri kazandı. Nihayet, Haziran sonrasında da kitle hareketleri patlamalı biçimde ortaya çıktı, AKP iktidarı her geçen gün daha fazla zorbalıkla ayakta duran baskıcı bir rejim haline geldi.

c. Haziran Ayaklanması, büyük toplumsal dönüşümlerin ancak kitlelerin kendi eseri olabileceğini de gösterdi. Kitlelerin dönüştürürken, kendilerinin de dönüştüğü, geliştiği görüldü. Senelerdir, "Bu halktan bir şey olmaz!" diye yakınanlar, bu halkın her şey olabildiğini gördü. Birkaç gün içinde, tüm bir toplum bilinç sızraması yaşadı. 'Halk adına' davranarak, emekçi kitlelerin yerine kendini koyarak değil, bizi sömürenlerin, zorbalık yapanların karşısına hep beraber dikilerek kazanabileceğimiz fikri yaygınlaştı.

d. Kitleler ayaklandığında oluşan manzara dünyanın en güzel manzarası olsa da, örgütsüzlüğün hareketin en önemli zaafı olduğu görüldü.

e. Haziran Ayaklanması, bizim ahlakımızın, patronların ve uşaklarının ahlakından farklı olduğunu ortaya koydu. Onların zorbalığı, ikiyüzlülükleri, demagojileri ve gelişmiş silahları karşısında bizim en büyük silahımızın dayanışma olduğu teyit edildi.

f. Haziran Ayaklanması, patron medyasının gerçek yüzünü gösterdi. Milyonlar, yaşadıkları her şeyin nasıl çarpıtıldığını, yok sayıldığını gördü. Artık patron medyasının etki gücü eskisine

göre çok daha az. Ve Haziran Ayaklanması'yla kendi iletişim kanallarımızı yaratmanın önemi ortaya çıktı.

g. Halk hareketi içinde pek çok farklı kesim, eğilim, görüş olacaktır. Bu farklılıkları öne çıkarıp bunlarla uğraşsak, kitlelerin niye ayaklandığını unutmaya başlarız. Esas hedefimizi unutmak, hareketi bölmek bize kaybettirir. Karşımızda emperyalizm, uluslararası tekellerle ortaklık yapan büyük patronlar, onların kuklası olan bir iktidar ve tüm zorbalığıyla patron devletinin polisi, mahkemeleri bulunuyor. Bunlar bizi bölmek için türlü oyunlar planlıyorlar. Hareketin en başından itibaren, Türklerle Kürtleri karşı karşıya getirmeye çabaladılar. İşin içine mezhep farklılıkları söylemini kattılar. Hareketi sosyal demokrasinin yedeğine almak için çabaladılar. Bizim tüm bu ayrıştırma ve yönlendirme çabalarına karşı tek bir siyasetimiz olabilir: Emekçilerin ve yoksulların birliği, işçi sınıfı çizgisinin savunusu...

h. Ayaklanma, dostu da düşmanı da anlamamızı sağladı. Dindar olup da, din taciri iktidarın karşısına dikilen ve bizimle omuz omuza direnen barikat arkadaşlarımızı, iktidarın karşıdevrimci saldırganlarından ayrıştırmayı öğrendik. Elbette bunlar hâlâ düşman bir ideolojinin savunuculuğunu yapıyorlar. Ancak bunları iktidar ortağı olan, banka kuran, poliste kadrolaşım komplolar üreten tarikat örgütlenmelerinden ayrı tutarak tartışacağız; dindar tabanı işçi sınıfı mücadelesine kazanmaya çalışacağız.

i. Haziran Ayaklanması her şeyden önce bir gençlik ve kadın ayaklanması olmuştur. Tayyip Erdoğan'ın aşağılamaya çalıştığı 'tencere-tava' eylemlerini kadınlar kendiliğinden başlattı. Sadece tencere-tava çalmadılar. Panzerin karşısında kahramanca durdular, gaz bombasına tekme attılar. Kadınlar, Haziran'da da, sonrasında açığa çıkan eylemlerde de en öndeydiler çünkü kendilerini eve kapamayı, çocuk yaşta evlendirip birer kuluçka makinesine dönüştürmeyi, toplumsal hayattan çekip koparmayı hedefleyen AKP iktidarına öfkeliydiler... Ve kadınların sokağa çıktığı, toplumsal hayatta yer aldığı ölçüde, toplumu da demokratikleştirdikleri görüldü...

j. Haziranda ve sonrasında kitleler büyük eylemler gerçekleştirdi, barikatlar kuruldu. Ancak tek başına barikatların yetmediği her seferinde görüldü. İşçi sınıfı isyana örgütlü bir biçimde dahil olmadığı takdirde, kitlelerin heyecanı söndü ve devlet zorbalığı barikatları dağıttı. Eylemlerin sürekliliği olmadı. İşçilerin büyük çoğunluğu mahallelerinde, kent meydanlarında direnişlere katılsa da, ayaklanmayı fabrikalara taşıyamadılar. Bunun önündeki en büyük engel, iktidarla ve patronlarla işbirliği halindeki sendika ağalardı. Haziran ve takip eden mücadele süreçleri, bize işçi sınıfı örgütlerinin ve bu örgütleri demokratikleştirerek gerçek birer sınıf sendikası haline getirmenin önemini gösterdi.

X. İKTİDARDA YARILMA

60. Tüm bu süreçlerde AKP ve Fethullahçı 'Cemaat' örgütlenmesi bir koalisyon halinde iktidar ediyordu. Özellikle Haziran Ayaklanması'nın geri çekilmesi, iktidardaki koalisyonun önünde neredeyse hiçbir engel bırakmamıştı. Ne var ki, iktidardaki Tayyip Erdoğan figürü çok yıpranmıştı. Üstelik Ortadoğu politikalarında kendi gündemini oluşturmaya çalışıyor, ülkeye para girişini sağlamak için İran ambargosunu deliyor, Körfez'de denetim dışı ilişkiler kuruyor, yakın çevresiyle birlikte 'aşırı zenginleşiyor'du. Ortadoğu politikasında da zaman zaman emperyalizmin rotasından çıkıyor, Suriye'de cihadçı yapılarla içli dışlı ilişkiler geliştiriyor, Mısır'da Müslüman Kardeşler'e destek veriyor, Osmanlı hayalleri görüyordu...

61. Emperyalizm bu yıpranmış iktidarı yenilemek için hamle geliştirdi. Hamleyi polis ve yargı

içinde sıkı bir örgütlenmeye sahip olan Fethullahçılar eliyle yürütebilirlerdi. Dahası, ordu ve bürokrasi içindeki geleneksel Kemalist kesimleri hapse atmış ya da sindirmiş olan Fethullahçılar artık koalisyon değil 'tek başına iktidar' istiyordu. Böylelikle bir süredir gerilim yaşamaya başladıkları diğer koalisyon ortaklarına yönelik operasyon için düğmeye bastılar. Ellerinde büyük bir koz bulunuyordu: İktidar tam bir yolsuzluk batağına saplanmıştı. 17 ve 25 Aralık 2013 tarihlerinde Fethullahçı polislerin iktidarı kökünden sarsacak yolsuzluk operasyonları başladı. Hükümet üyelerine ait ses kayıtları ve görüntüler internette dolaşmaya başladı.

62. Ne var ki, iktidar kanadı dirençli çıktı. Özellikle Tayyip Erdoğan ne yaparsa yapsın kabul edebilecek –din üzerinden örgütlenmiş- bir toplam vardı ki, iktidarın en büyük güvencesi bu 'örgütlü cehalet'ti. Elbette AKP iktidarının yarattığı 'besin zinciri'ni göz ardı etmemek lazım. AKP'nin neredeyse 15 yılı bulan iktidarı döneminde bir çeşit İslamcı 'yeşil burjuvazi' doğduğunu, iktidar yandaşlarının zenginleştiğini, daha alt düzeyde iltimasla devlet memurluğuna işe almaların neredeyse kaide haline geldiğini ve nihayet yoksullara yönelik bir tür düzenli sadaka sisteminin yerleştiğini akılda tutmamız lazım. Bu 'besin zinciri' AKP'nin oy deposunu da oluşturuyor, emekçiler ve yoksullar içindeki desteğini açıklıyordu.

63. 2014'ten 2016 yazına kadar AKP ve Fethullahçı örgütlenme arasındaki savaş giderek kızıştı. Bu sefer 'demokrasi' maskesini Fethullahçılar takıyor, dün acımasızca saldırdıkları sola sempatik görünmeye çalışıyor, iktidarın yolsuzluklarını ortaya dökmek için büyük çaba sarf ediyorlardı. AKP ise, devletin derinliklerine kök salmış bu örgütlenmeyi elindeki yasal güçlerle, kimi zaman da fiili durum yaratarak temizlemeye çalışıyordu. 'Fiili durum' Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı seçimini kazanmasının ardından yeni bir boyuta sızdı.

XI. KAÇAK SARAY İKTİDARI

64. 2014 Ağustos ayında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, burjuva muhalefetinin alabildiğine basiretsiz aday belirlediğine ve Kürt hareketinin tek başına aday çıkarıp gücünü sınama hamlesine tanık olduk. Seçim ilk turda sonuçlandı: Tayyip Erdoğan 51,8 oy alarak cumhurbaşkanı seçildi. Ne var ki, bu son dönemde seçimlere en az katılım oranının gözlendiği seçim oldu: Yüzde 74...

65. Türkiye'de cumhurbaşkanlığı makamı 'tarafsız' ve sembolik bir nitelik taşıdığı için, seçim fazla önemsenmemişti. Ne var ki, bu seçim 'fiili başkanlık' ya da diktatörlük olarak tanımlanabilecek rejimin ilk adımıydı. AKP, 'kuvvetler ayrılığı' ilkesinin üzerine oturmuş, Yasama, Yürütme ve Yargı kurumlarını fiilen kontrol altına almıştı. 'Dördüncü kuvvet' sayılan medya da büyük ölçüde onun hakimiyetindeydi. Geriye kalan burjuva medyası ile Fethullahçıların elindeki medya organları ise baskı altında tutulmaya başladı.

66. Kitle hareketleri yoğun bir polis saldırısıyla karşılaşılıyor, zaten kısıtlı olan demokratik özgürlükler fiilen ortadan kaldırılıyordu.

67. 7 Haziran 2015 seçimlerine iktidar bloğundaki bu parçalanma ve savaş sürecinin sonucunda gidildi. Kürt hareketinin kendi yasal partisiyle katıldığı ve yüzde 10'luk seçim barajını aşarak yüzde 13,1 oy aldığı genel seçim, AKP'nin büyük gerilemesine sahne oldu. Seçimin birinci partisi olmasına rağmen AKP yüzde 9 civarında oy kaybına uğramıştı. Tek başına hükümet kuramayacak bir milletvekili sayısına düşen AKP'nin bu gerilemesi, Kaçak Saray iktidarının da sarsılması anlamına geliyordu.

68. Seçimlerin hemen ardından kanlı bir plan devreye sokuldu. Kısa bir sessizlik döneminin ardından muhalefetin sevinç naraları arasında devreye sokulan plan iki temel üzerinde yük-

seliyordu: Birincisi, hükümet kurma görevi birinci olan AKP'ye verilecek ve hükümet kurmak için gereken yasal süre beklenecek, ardından yasalar çiğnenecek, görev ikinci partiye verilmeyecek ve cumhurbaşkanı yeni erken genel seçim çağrısı yapacaktı. İkincisi, sokaktan gelecek tüm basınç engellenecek ve Kürt bölgeleri terörize edilecek, Kürt hareketi bastırılacaktı. Böylelikle milliyetçi oyların AKP'ye kayması sağlanacak, Kürt bölgelerindeki dindar kesimlerin kazanılması için zemin hazırlanacaktı.

69. Kürt hareketine yönelik saldırı 20 Temmuz'da başladı. Suriye'deki çatışmalarda tamamen yıkılan Kobanê'ye yardım kampanyası yapan ve sınırdan geçiş için Suruç'a giden gençlerin arasında bir IŞİD militanı canlı bombanın patlaması sağlandı. 33 sosyalist gencin yaşamını yitirdiği bu saldırıdan hemen sonra, "IŞİD'e saldırı" adı altında Irak, Suriye ve Türkiye sınırları içinde Kürt hareketine ait hedefler bombalanmaya başladı. Güvenilmezliğine defalarca dikkat çektiğimiz ve gidişatını eleştirdiğimiz 'Çözüm Süreci', yerini ciddi bir saldırı sürecine bırakmıştı.

70. AKP'nin hükümet kurma çabalarının sonuç vermemesi üzerine Tayyip Erdoğan yasaları hiçe sayarak yeniden genel seçim ilan etti. Bu süreçte sokakta yükselmesi muhtemel hareketlere ise erken 1 Kasım seçimleri öncesinde açık bir mesaj verildi: 10 Ekim'de Ankarada emek örgütleri ve devrimci grupların düzenlediği on binlerce kişilik gösterinin orta yerinde iki IŞİD canlı bombası kendini patlattı. 100'ün üzerinde emekçi ve genç yaşamını kaybetti. Yüzlercesi yaralandı. Canlı bombalar kuşkuya yer bırakmayacak şekilde istihbarat servisince yönlendirilmişti: Bunların daha evvel gözaltına alınıp serbest bırakılmış kişiler olması, bu iddiayı kuvvetlendiriyordu. Mesaj ise açıktı: Sokağa çıkarsanız parçalanırsınız!

71. Bir bütün olarak terörize edilen atmosferde 1 Kasım genel seçimi gerçekleşti ve AKP kaybettiği oyları geri aldı: Yüzde 49,5!.. Seçimlere hile karıştırıldığı kesindir. Ancak bütün bu oy artışı hile sonucu değildir. İktidar açıkça halkı tehdit etmiştir: AKP hükümet kuramazsa ülkede kaos olur. Kaosun nasıl olacağı ise zaten bombalamalarla herkese izlettirilmişti...

72. Tayyip Erdoğan'ın KaçAk Saray'da kurduğu saltanatı güçlendirme, yasaları kendine göre düzenleme, muhalefeti baskılama adımları bu seçimlerin ardından güç kazandı. AKP içinde yeni bir yapılanmaya gidildi. Bizzat Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla Ahmet Davutoğlu hem başbakanlığı hem de AKP genel başkanlığını bıraktı. Yerine tam bir 'Saray darbesi' ekibi kuruldu.

73. Bu süreçte toplumun her alanında baskı artırıldı. Tam bir polis devleti hüküm sürmeye başladı. Kürt kentlerine büyük operasyonlar düzenlendi. Kürt hareketinin kentlerdeki direniş noktaları imha edildi, hatta koca mahalleler ve kasabalar tahrip edildi. Yüzlerce kişi hayatını kaybetti. İktidar, bir taraftan da bu süreçte kendi yanında seferber edebileceği bir kitle hareketi yaratmaya çabalıyordu. Özellikle Suriye'de İslamcı örgütlerin içinde savaşın geri dönen militan unsurlarla, mafya gruplarıyla beslenen bu hareket, cılız da olsa sokaklarda görünür hale gelmeye, gösteriler düzenlemeye başladı. İslamcı ve milliyetçi duyarlılıklar öne çıkarılıyor, sokakta bir çeşit İslami-faşizm örgütleniyordu. Ve Kürtlere yönelik saldırılara karşı çıkan aydınlar, akademisyenler, sol kesimler bu İslami-faşist güçler tarafından tehdit ediliyordu.

74. Kürt hareketinin kentlerde tahrip edilmesi iktidara büyük güç kazandırmıştı. Yaklaşık iki buçuk senedir Fethullahçılarla sürdürdükleri iktidar savaşında kesin darbeler vurmaya hazırlanan Saray iktidarı, böylelikle diktatörlüğü pekiştirmeyi ve hatta anayasal hale getirmeyi umuyordu. Bürokraside epey 'temizlik' yapılmıştı ama Fethullahçıların ordu içindeki güçleri de kırılmalıydı. Bunun için yaz dönemindeki 'Yüksek Askeri Şura' toplantısı belirleyici bir önem taşıyordu. Bu toplantıda hangi komutanların orduda kalacağı, kimlerin hangi göreve getirileceği ve hangilerinin tasfiye edileceği belirlenecekti. Fethullahçılar tamamen atılacak, ordu komuta kademesi yeniden şekillendirilecekti.

XII. DARBE GİRİŞİMİ

75. 15 Temmuz askeri darbe girişiminin nedeni tam olarak budur. Diktatörlüğü örgütleyen iktidara karşı Fethullahçıların kendi darbelerini yapma girişimidir. Yüksek Askeri Şura toplantısının öne alınmasıyla acele edilmiş, bu yüzden aksaklıklar yaşanmış, sonuçta 15 Temmuz gece yarısından önceye alınmış ve başarısızlığa uğramış bir askeri darbe girişimi ortada duruyor. Öncelikle, askeri darbenin niteliği ve yenilgiye uğraması konusunda bazı tespitleri açıkça ifade etmek gerekiyor:

76. 15 Temmuz askeri darbe girişimi burjuva demokrasisi içinde değerlendirilebilecek bir 'seçilmiş' iktidara karşı değil, gayrimeşru Saray diktatörlüğüne karşı, en az iktidardaki diktatörlük kadar gerici olan kuvvetlerin bir darbe ve diktatörlük girişimidir.

77. Darbeci komutanlar Fethullahçı örgütlenmenin militanları ve onlarla işbirliğine gitmiş bir kısım şuursuz komutandır. Bunlar ABD yanlısıdır. Bu gerçek, bizzat ABD Merkez Kuvvetler Komutanı Joseph Votel tarafından da ifade edilmiştir.

78. Darbe girişiminin yenilgiye uğrama sebebi, iktidarın ve dış basının göstermeye çalıştığı gibi bir halk direnişi değildir. Tayyip Erdoğan'ın darbe gecesi yaptığı sokağa çıkma çağırısına çok az kişi katılmış, sadece bir kısmı Suriye'de çatışmalara katılıp dönmüş İslamcılar, polis kuvvetleri ve AKP militanları sokağa çıkmıştır. Bunlar, ağır silahlara, tanklara, savaş helikopterine darbeciler karşısında ezilmeye mahkumdur. Darbenin yenilgisine sebep olan etken, Kemalist subayların Fethullahçıları yalnız bırakması ve onlara karşı direnç göstermesidir. Fethullahçı örgütlenmenin komuta kademesindeki oranının üçte bir gibi son derece yüksek bir oran olduğu anlaşılmıştır. Bunların başarı kazanmasını geri kalan subayların direnci engellemiştir.

79. Darbe girişimi sürerken, gece yarısında, ilk saatler itibarıyla başarısız olacağı anlaşılan darbeden hiçbir beklentimiz olmadığını, darbeye karşı olduğumuzu, ancak AKP'nin bu girişimi fırsat bilip karşı-darbe örgütleyerek diktatörlüğünü pekiştirmeye yöneleceğini beyan ettik. Nitekim Tayyip Erdoğan darbe girişiminin ilk saatlerinde bu darbe girişiminin "Allah'ın bir lütfu" olduğunu ve Fethullahçıları tasfiye ederek kendi iktidarını pekiştireceğini açık açık söylemiştir. Aynı açıklamada, kendisini 'Başkomutan' olarak ilan etmiştir.

XIII. KARŞI-DARBE

80. AKP 15 Temmuz darbe girişimini kullanarak kendi karşı-darbesini adım adım örgütlenmeye başladı. Öte yandan, iktidar eliyle silahlanan İslami-faşist bir kütleyi polisle iç içe geçirip hazır kıta olarak tutma ve gerektiğinde kendisine karşı yükselen muhalefete saldırma hedefi kısmen başarılı, mafyatik bazı gruplar da bu hedef doğrultusunda yedeğe alındı.

81. Hukuk askıya alındı, Yargı tamamen KaçAk Saray'a bağlandı. Darbe girişiminden beş gün sonra ilan edilen 'Olağanüstü Hal' iktidarı geniş yetkilerle donattı. OHAL'i kullanan AKP hiçbir denetim olmadan binlerce memuru, bürokrati, akademisyeni işten atarak yerlerine kendi kadrolarını yerleştirdi. Ordu da tam anlamıyla KaçAk Saray'ın hizmetine sokuldu. Bir 'parti devleti', tek partili bir diktatörlük için zemin yaratıldı.

82. AKP, bu manzarayı tamamlamak için, yaşanan olağanüstü durumu bir avantaja çevirip 'fiili' başkanlık rejimine yasal bir statü kazandıracak olan referandumu da gerçekleştirdi. Referandum, çalınmış oylarla KaçAk Saray lehine sonuçlandı. OHAL'i kalıcı bir rejim haline getiren Tayyip Erdoğan, kendine özgü bir tür 'Bonapartizm' olarak tanımlanabilecek bu yeni rejim altında, kendi diktatörlüğünü garantileyecek her türlü düzenlemeyi 'yasa' haline getiriyor.

83. Ülkedeki mevcut kriz halini, yaklaşmakta olan ekonomik çöküşü ve dolayısıyla kendi sonunu ancak baskıcı bir rejimle önleyebileceğinin farkında olan AKP, OHAL altında emekçilerin ekonomik hakları tırpanladı; ekonomik krizin tamamen örgütsüz ve bastırılmış olan işçi sınıfının sırtına yıkılmasının zemini yaratıldı.

84. Meclis'teki burjuva muhalefet ezildi. Kürt hareketinin yasal partisi HDP'nin Genel Başkanları dahil olmak üzere pek çok milletvekili tutuklandı. CHP tehdit altında ve kendi sınırları dahilinde muhalefet etmeye uğraşiyor. Adalet Yürüyüşü gibi olumlu bir adım atarak kitlesel bir seferberlik yaratan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, bu adımın devamını getirmedi. 'Başkanlık referandumu'nun hileli sonuçlarını kabullenen CHP, derhal 2019 Başkanlık seçimleri için hesap yapmaya başladı. Öte yandan, yeni kurulan İYİP'in basıncını üzerinde hissederek, Kürt düşmanı şoven seçmen kesimini muhafaza edecek sağ bir söylemi ihmal etmiyor. Şimdinin ucube/milliyetçi partisi olan geleneksel faşist parti MHP felç olmuş vaziyette. Fethullahçıların ülkedeki siyasi dengeleri değiştirmek, sağda AKP'yi dizginleyebilecek yeni bir alternatif yaratmak için iç ilişkilerine müdahale ettiği MHP'nin liderliği AKP'ye yedeklenmiş durumda. Tüm bu manzara, diktatörlüğün parlamentoda durdurulamayacağını gösteriyor.

85. Sosyalist parti ve gruplar gerek işçi sınıfı içinde gerçek bir zemine oturmadıkları, gerekse durmadan doktriner tartışmalara gömüldükleri için gerçek ve bağımsız bir alternatif yaratmaktan son derece uzak. Bu kısa vadede çözülebilecek bir sorun değildir. Enternasyonalist devrimciler, işçi sınıfının içinde, işçi sınıfına önderlik edecek bir alternatifi, sınıfın devrimci partisini inşa etme göreviyle yüz yüzedir. Bu görevin gerektirdiği kadro birikimini yaratmak, gelecekteki yükseliş dalgasına önderlik edecek militanları hazırlamak bugününün temel meselesidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DEVRİMCİ PROGRAM

Emekçilerin ve demokrasiyi, laikliği savunan kesimlerin programını ve eylem planını oluşturma görevi de ertelenemez bir görevdir. Bizim açımızdan program bir eylem kılavuzudur ve koşullara göre güncellenen bir nitelik taşımaktadır. Başka deyişle, kendisini ekonomik ve burjuva demokratik taleplerle sınırlayan bir 'asgari' program, bir de 'gelecekteki güzel günleri' anlatan 'azami' program ayrımını doğru bulmuyoruz. İşçi sınıfının gündelik mücadelelerine rehberlik eden ve bunu işçi sınıfının iktidar hedefiyle bütünleştiren yalın bir programı savunuyoruz. Bu çerçevede, darbe ve karşı-darbe süreçlerini halihazırda yaşayan Türkiye'ye dair savunduğumuz güncel yaklaşımın ana noktaları şöyledir:

* **Emekçiler için demokrasi! Darbeler ve darbeciler mahkum edilmelidir!**

Türkiye diktatörlük koşullarıyla yönetiliyor. Fethullahçıların darbe girişimini bahane eden AKP iktidarı, emekçiler için demokrasinin son kırıntılarını da ortadan kaldırdı. İşçiler olarak, başta sendikalaşma, grev, gösteri hakkı olmak üzere temel demokratik özgürlükleri savunuyoruz.

Evet, darbeye girişen Fethullahçı örgütlenme dağıtılmalıdır. Başta darbeciler olmak üzere bütün üst düzey Fethullahçı kadrolar ağır biçimde cezalandırılmalıdır. Bütün mali kaynakları ve okulları kamulaştırılmalıdır; kamulaştırılmış olanların diğer tarikatlara peşkeş çekilmesine karşı çıkıyoruz. Başta Fethullah Gülen olmak üzere Fethullahçı örgütün ABD Pensilvanya'da yaşayan bütün militanları Türkiye'ye iade edilmelidir. Tümü yargılanmalıdır; Fethullahçı örgütlenme Türkiye'nin toplumsal hayatından çıkartılmak zorundadır. Öte yandan, Fethullahçılara bir biçimde inanmış dindar emekçilerin hayatını mahvedecek uygulamalara karşı

çıkıyoruz. İştten atılan dindar garibanlara yaşam hakkını savunuyoruz.

Fethullahçıları bahane ederek grev yasaklarına, özgürlüklerin kısıtlanmasına karşı mücadele yükseltmelidir.

* İktidarın karşı-darbesine hayır!

Darbe girişimini fırsata çevirerek kendi karşı-darbesini örgütlemeye girişen AKP iktidarının hukuksuzluklarına, keyfi KaçAk Saray rejimine son verilmelidir. 'Olağanüstü Hal' uygulaması derhal son bulmalıdır. 30 günlük gözaltı süresi, keyfi tutuklamalar, savunma hakkının engellenmesi gibi uygulamalar insan onurunu zedeleyici olmanın yanı sıra, sadece Fethullahçıları cezalandırmak için değil, tüm muhalefeti bastırmak için kullanılmaktadır. Bu kabul edilemez. İşçi sınıfına, muhalif kesimlere karşı kullanılan tüm 'olağanüstü' uygulamaların son bulması için kararlı bir mücadele yürütülmelidir.

* Laiklik için mücadele!

Sadece Fethullahçıların dağıtılması yetmez. Diğer bütün tarikatlar da şeyh-mürit ilişkisini sürdürüyor. Bir şeyhe din bağıyla bağlı hiç kimse devlet görevlerinde o bağ yokmuş gibi hareket edemez. Devletin laik işleyişi katı biçimde savunulmalı, tüm tarikatlar ortadan kalkmalıdır. İlk ve ortaöğretimde din dersleri zorunlu olmaktan çıkarılmalı, tek mezhebe dayalı din eğitimi yapan imam-hatip liseleri kapatılmalıdır. Dinin siyasallaştırılmasına karşı çıkıyoruz. Dindar insanlar dinlerini özgürce yaşayabilir. Ancak devlet hiçbir dini ve mezhebi destekleyemez, bir dinin ya da mezhebin sponsorluğunu yapamaz. Dolayısıyla, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bir meşruiyeti yoktur ve kapatılmalıdır. Kamusal hayatın dinsel kurullarla değil demokratik yasalarla belirlendiği gerçek bir laikliği savunuyoruz.

* Emekçilerin kendini temsil edeceği bir Kurucu Meclis!

Hileli referandum sonuçlarını kabul etmiyoruz. Cumhurbaşkanlığı hileli referandum öncesi yasal sınırlarına çekilmelidir. KaçAk Saray boşaltılmalı, kamu yararına kullanılmalıdır. Yeni ve demokratik bir seçim yasası hazırlanmalı, seçim barajı kaldırılmalı, siyasi partiler kanunu yenilenmeli ve demokratik seçimler yapılmalıdır. Yeni ve demokratik bir anayasayı ancak emekçilerin de temsil edilebildiği gerçekten demokratik bir seçimin ardından oluşacak bir 'Kurucu Meclis' ile tartışmaya başlayabiliriz.

* Kürt sorununda demokratik çözüm!

Tüm tutuklu HDP'li milletvekilleri, belediye başkanları ve parti yöneticileri serbest bırakılmalıdır. Kürt sorununun adil ve demokratik çözümü için derhal iki taraflı ateşkes ilan edilmeli ve konunun demokratik bir temelde çözümü için emekçi örgütlerinin de temsil edileceği çözüm komisyonları kurulmalıdır. Bütün görüşmeler ve öneriler halka açık olmalıdır. Kürt hareketi Suriye'de ABD'yle olan ortaklığına son verilmelidir. Rojava'daki ABD üsleri kapatılmalıdır.

* Asker-Polis devleti uygulamalarına son!

Ordunun profesyonelleşmesi ve ağır silahlarla donatılan polis uygulamaları kabul edilemez. Profesyonel ordu ve şu anda ağır silahlarla donatılan yüz binlerce polisi elinde bulunduran gücün, tüm bir ülkenin kaderini tek başına belirleyeceği görülmüştür. Bu diktatörlüktür. Ordu demokratikleştirilmelidir. Polisin keyfi uygulamaları son bulmalı, polis yasal sınırlarına çekilmelidir. Halkın demokratik gösteri hakkı engellenemez. Polis sermayenin ve iktidarın yasadışı talimatlarını uygulamak için değil, öncelikle halkın güvenliğini sağlamakla mükellef olmalıdır.

* Emperyalizme karşı tam bağımsızlık!

Türkiye'nin tam bağımsızlığını savunuyoruz. Fethullahçılarla ABD'nin yakın işbirliğinde

olduğu, kanıtlarıyla ortadadır. O halde, ABD'ye ayrıcalık tanıyan ikili anlaşmaların tamamı feshedilmelidir. NATO'dan derhal çıkılmalıdır. Başta İncirlik Üssü olmak üzere bütün ABD ve NATO üsleri kapatılmalıdır. Türkiye Ortadoğu'da ortak olduğu tüm emperyalist planlara son vermelidir. AKP iktidarı Suriye'deki İslamcı örgütlerle ilişkisini kesmeli, bunların Türkiye'deki karargahları kapatılmalı, Türkiye içinde bomba patlatan IŞİD'in tüm bağlantıları imha edilmelidir. ABD'ye, İsrail'e, Rusya'ya ve başta Katar olmak üzere Arap sermayesine özel ayrıcalık tanınan tüm siyasi, askeri, ekonomik anlaşmalar iptal edilmelidir.

*** Dış borç ödemelerine son!**

Emperyalist boyunduruk daha fazla sömürü, daha fazla vergi, daha fazla 'acı reçete' anlamına geliyor. Dış borçlar ödedikçe daha da büyüyor!..

Kaynakların dış borç faizlerine değil, emekçilere ve eğitim, sağlık gibi kamu hizmetlerine aktarılmasını hedefliyoruz. Hortumculara, hırsızlara, rüşvetçilere milyarlarca dolarını kaptıran, AB'ye gireceğimiz masalıyla Gümrük Birliği kapitülasyonunu uygulayıp büyük zarara uğrayan bu ülkenin, dış borç faiz ödemeleriyle her yıl milyarlarca dolarlık kaynağını yurtdışına akıtma lüksü yoktur. Dış borç ödemeleri derhal durdurulmalı, ulusal kaynaklar işsizlerin ve emekçilerin yaşam koşullarını iyileştirmeye, eğitim ve sağlık gibi yararlı kamu hizmetlerine aktarılmalıdır. Alınan borçlar, biz emekçiler için kullanılmamıştır. Bir avuç para babasının bankalarını, işletmelerini kurtarmak, ülkenin kanını emen bir avuç patron ailesine para akıtmak için kullanılmıştır. Dış borçlar emekçilerin değildir. Emekçiler bu borçları ödememeli, uluslararası tefecilere tekme basılmalıdır. IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşlardan derhal çıkılmalıdır.

*** Emperyalist ekonomik anlaşmalar ve doğamızı mahveden ihaleler iptal edilmelidir!**

Uluslararası tekellerin karşılaştığı sorunları Türkiye'nin mahkemeleri değil, 'Uluslararası Tahkim Kurulu' çözüyor. Daha ötesi, 'küreselleşme' ve 'serbest rekabet' naralarına rağmen, dünyada kimin nasıl ticaret yapacağına Dünya Ticaret Örgütü karar veriyor. Bu örgüt, öyle büyük bir güce sahip ki, hormonlu sebze-meyveye ya da 'deli dana' hastalığından etkilenmiş etleri satın almayan bir ülkenin tüm dış ticaretine uluslararası ambargo koyabiliyor.

Kanada, Almanya, Rusya kendi ülkelerinden söktükleri nükleer santralleri ülkemize kurup memleketi nükleer çöplük yapmak istiyor; kanserli zehir taşıyan gemiler denizlerimizde sökülme için sıra bekliyor, zehirli variller evlerimizden hemen yanı başında. Binlerce ailenin göç etmesine yol açacak bir o kadar da çevreye zarar veren inşaat faaliyeti yürütülüyor. Ülkemizde, kendi yasalarımızı uygulamaktan bile aciz durumdayız!

Emperyalist şirketler Türkiye pazarını paylaşmakla meşgul. Emperyalist tekeller halkın mülkiyetindeki işletmeleri, arazileri, limanları ve ormanları yok pahasına kapatıyorlar. Kendi ülkelerinde sattıkları bir gömlek fiyatına bir ay işçi çalıştırıyorlar. Üstelik ne sendika var, ne de kendilerini sınırlandıran yasalar. Başları sıkıştığında uluslararası tahkim yardımlarına koşuyor. Bu emperyalist anlaşmaların tümü çöpe atılmalıdır. Uluslararası Tahkim, Dünya Ticaret Örgütü gibi emperyalist kurumlar hayatlarımız üzerinde söz sahibi olamaz.

*** İşçi sınıfına karşı uygulanan tüm ekonomik tedbirler, ücretlilere konan vergiler kaldırıl-sın! Asgari ücretten vergi kesintisine son! Ekonomik krizlerin faturasını emekçiler değil, burjuvalar ödesin!**

İktidarın ilan ettiği 'Olağanüstü Hal' aynı zamanda emekçilerin kazanımlarına yönelik büyük bir saldırının kılıfı olmuştur. Pek çok solcu memur ve akademisyen işten atılmıştır. Kamu sektöründe iş güvencesini yok etmeye yönelik adımlar atılmaya başlamıştır. Yakında iş güvencesini tamamen kaldırmayı hedefliyorlar. Buna karşı tüm sendikalar ve emek örgütleri birlikte

hareket ederek iş güvencesini savunmalıdır.

Ülkemizde vergiyi hep emekçiler ödüyor. Hem de peşin peşin. İşçiler daha maaşı eline almadan kesinti yapılmış oluyor. Patronlara, hayali ihracatçılara, işletme sahiplerine vergi arı çıkarken biz vergimizi onlardan fazla ödüyoruz. Üstelik asgari ücretten bile gelir vergisi kesiliyor. Bir de her satın alınan ürün üzerinden ödediğimiz dolaylı vergiler var.

Patronların bir gecelik yemek masrafından daha az olan asgari ücret, uluslararası tefecilere ve patronlara hâlâ sıkıntı veriyor, daha da düşürülmesini istiyorlar. O kadar yüzsüzleştiler ki, 'bölgesel asgari ücret' uygulamasına geçilmesini istiyorlar. Böylece işletmelerinde çalışan işçileri tehdit etmeyi planlıyorlar. Karşımıza, "Bu ücrete çalışmazsan biz de işletmeyi daha ucuz olan bölgeye taşırız," gibi bir kozla çıkmak istiyorlar. Gözlerini cebimize dikmişler, nasıl daha fazla çalabileceklerinin hesabını yapıyorlar.

Ekonomik krizler en çok işçi sınıfına zarar veriyor. 2001 Şubat devalüasyonunu unutmadık. Televizyon programlarında sermayesinin yüzde 40'ını kaybettiğini söyleyen büyük burjuvaların servetleri için nasıl ağlaştıklarını çok iyi hatırlıyoruz. Hâlbuki o devalüasyonla milyonlarca ücretli yüzde 40 yoksullaşmış, kimi başını sokabileceği tek varlığı olan evini kaybetmiş, kimi işsiz kalarak salgın haline gelmiş sinir hastalıklarına yakalanmıştı. Patronların krizi gerekçe göstererek kapının önüne koydukları işçilere göre her zaman başlarını sokabilecekleri evleri, karınlarını doyurabilecekleri aşları vardır. Ama bu ülkede kriz olur, en çok patronlar ağlar. Medyanın mikrofonları hep onlara uzatılır.

Ekonomik kriz gerekçesiyle işçi çıkarmalarına, maaşlarda kesintilere son verilmelidir. İşçi çıkarmaya kalkan patronların bankalardaki paraları, mal varlıkları işçilere verilecek kaynaklar olarak görülmelidir. Çünkü patronlar tüm mal varlıklarını zaten işçileri sömürerek edinmiştir.

* İşsizliğe, taşeronluğa son! 6 saatlik işgünü, 4 vardiya! Asgari ücret 4 katına!..

Üretim kapasitesi çok yüksek olan Türkiye'de, emperyalistlerin dayatmasıyla tarım ve hayvancılık bitme noktasına geldi. Özelleştirilen fabrikaların çoğunda üretim durdu, birçok devlet işletmesi 'zarar ediyor' diye kapatıldı. Her fabrikada, her işletmede, her devlet kurumunda taşeron çalışma yaygınlaştırıldı.

Tüm bu uygulamalar işsizliği artırırken, ithalatı iyice kamçladı. İşsizlik ve sefalet yaygınlaştı. Oysa bu bir kader değildir. İşsizliğe, üretimsizliğe ve sefalete karşı net bir program vardır.

Özelleştirmelere son verilmelidir. Özelleştirilen ve fakat arazisi için kullanılan ya da üretime devam etmeyen tüm kuruluşlar yeniden kamulaştırılarak üretime sokulmalıdır. Kamulaştırma için tazminat ödenmemelidir. İthalat sınırlandırılmalı, ülkede üretilen ürünlerin ithalatına son verilmelidir. İş günü 6 saate düşürülmeli, vardiyalı işyerlerinde dördüncü vardiya konulmalı, böylelikle ücretler düşürülmeksizin mevcut işler çalışabilir nüfus arasında paylaştırılmalıdır.

* Eğitim ve sağlık haktır parayla satılamaz!

Çocuklarımızın eğitim masrafları asgari ücreti aşmaktadır. Bir yandan okullarda bağış yok diye televizyonda ahkâm kesenler, diğer yandan her kayıt döneminde yaşanan rezillikler. Bu para sadece kayıtlı da bitmiyor. Çeşitli kalemler altında defalarca para toplanıyor. Bu paraları ödeyemeyen çocuklarımız mahcup duruma düşüyor.

Durum sağlık alanında da hiç iç açıcı değil. Yoksullar hastane hastane dolaştırılıyor, ölüme terk ediliyor. Muayene olmak için randevu almak, günlerce beklemek, ilaç almak için birilerine bel bağlamak. Üstüne birde sosyal güvenliğin tasfiyesi ve mezarda emeklilik...

Emekçilerin eğitim ve sağlık hakkı gasp edilemez. Parasız sağlık, parasız eğitim! Emeklilik kadınlar için 40, erkekler için 45 yaşına çekilsin.

* İşçi cinayetlerine son!

Bugün Türkiye, işçi sağlığı ve güvenliği konusunda en ilkel ülkelerden biridir.

Fabrikalarda, işletmelerde en son düşünülen şey, işçilerin yaşamı ya da sağlığıdır. Bilhassa özelleştirilen kamu işletmeleri, tam bir cehenneme dönüşmektedir. Madenler sürekli iş kazalarına sahne oluyor. Sigortasız işçi çalıştıran ve dolayısıyla göstermelik yasaları bile ihlal eden patronlar, ölümleri gizliyor.

Ülkemizde iş kazaları yoktur işçi cinayetleri vardır. Patronların aşırı kâr hırsı, çalışma saatlerinin uzunluğu, teknik imkânların yoksunluğu ve ucuz olsun diye yeterli eğitimden yoksun işçilerin çalıştırılması bu kazalara neden olmaktadır.

İşyerlerimizde ihmal ve sorumsuzluk diz boyudur. Ciddi deneyim ve birikim isteyen sektörlerde, sendikasız, eğitimsiz işçi çalıştırılmasının önüne geçilmelidir. Kamu kurumları ve işkolundaki sendikalar ve meslek odaları denetim yetkisini yerine getirmelidir. Denetimler sonucunda kusuru bulunan işletmelere komik paraları cezaları uygulanmaktadır. Kusuru ve eksiği bulunan işletmeler üretimden men edilmeli ve çalışanlara geçen zaman için ücret ödenmelidir.

* Sendikasız ve taşeron çalışmaya hayır! Mücadeleye engel yasal düzenlemelerden arınmış mücadeleciler sendika!

Sermayenin ve devletin işçi sınıfını ve sendikaları denetime almak için kullandığı en önemli araçlar tüzükler ve yasal düzenlemelerdir. Sahte sendikalarla ve sendika bürokratlarıyla işçi sınıfının hak alma mücadelesine engel olmaktadır. Bu sendikalar her toplu sözleşme döneminde üyelerinin rızasını almadan, patronlarla anlaşıp komik ücret artışlarına teslim olmaktadır.

Taşeron çalışmanın tüm fabrikalara, işletmelere ve devlet kuruluşlarına yayılmasıyla beraber, işçi sınıfının örgütsüzlüğü perçinlenmiş, buna bağlı olarak çalışma ve yaşam koşullarında mutlak bir gerileme meydana gelmiştir.

Tüm ücretli çalışanlar sendika kurma, üye olma ve örgütleriyle aldıkları eylem kararlarını uygulama, duyurma hakkına sahip olmalıdır. Sendika yöneticileri, üyelerin oylarıyla her an görevden alınabilmeli, böylelikle sarı sendikacılar işçileri alırdığı gibi kolay satamamalıdır.

* Kadınlara özgürlük! Nefret cinayetlerine karşı mücadele!

Kadınlara yönelik tüm baskılar ortadan kaldırılmalıdır. Dinsel gericiliğin kadını eve kapatan etkisine karşı kadınlara çalışma hakkını savunuyoruz. Tam istihdam, ücretlerde azalma olmadan çalışma saatlerinin azaltılması, eşit işe eşit ücret için mücadele ediyoruz.

Kadınlara yönelik psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddete son. Cinsel tacize karşı mücadele. Tecavüzlere karşı mücadele. Devlet, kadına yönelik şiddete karşı mücadelenin araçlarını sağlamalıdır. Taciz ve tecavüz ağır biçimde cezalandırılmalıdır.

Herkese cinselliğini dilediği gibi yaşama hakkını savunuyoruz.

Öte taraftan, seks ve kadınların cinselliği ticarileştirilemez. Fuhuşu bir meslek olarak gören yasalara karşıyız. Polisin ve 'pezevenk'lerin acımasızlığına karşı fahişelerin korunması ile fuhuş olgusunu birbirinden ayırıyoruz. Fuhuş yapan kadınların meslek sahibi olmalarına olanak tanıyacak mesleki eğitim imkânı için kamu politikaları geliştirilmelidir.

Ev içi emek toplumsallaşmalıdır: Kamusal, devlet destekli ve ücretsiz çamaşırhaneler, restoran ve kreşler.

Anne olmak isteyen kadınlar için tam kamusal destek yasaları garanti altına alınmalıdır. Hamile kadınların işten atılmasına son.

Karar hakkı kadındır. Çocuk düşürmek için olmayan gebelik önleyicilere ulaşım hakkını, ölmek için yasal, güvenli ve ücretsiz kürtaj hakkını savunuyoruz.

Maçolüğe ve sömürüye karşı mücadele! Sosyalist bir toplumun inşası için erkek ve kadın işçilerin birliği!

* Doğal yıkıma karşı, doğayla barışık bir yaşam!

Neoliberalizmle harmanlanmış kent talanına son! Ranta, sermayeden yana kentsel dönüşüme karşı mücadele!

Sermaye yararına değil halk yararına enerji kullanımı. Bireysel değil, toplu taşımacılık. Su kaynaklarının sermaye tarafından talanına karşı, emekçilere bedava ve sağlıklı içme suyu! Derelerin özgür aktığı yaşam alanlarını savunmak için mücadele!

* Yolsuzlukları açığa çıkmış tüm patronlar ve devlet görevlileri tutuklansın! Borsa kapatılsın! Bankalara, yerli-yabancı tüm para spekülâtörlerinin fonlarına el konulsun!

Bakan çocuklarının evlerinden ayakkabı kutuları içinde milyar dolarlar fıskırıyor. İktidar sahipleri paraları 'sıfırıyor'. Her yeri yolsuzluk sarmış. Bütün hırsızlar derhal tutuklanmalı, servetleri kamulaştırılmalıdır. Tamamının yurtdışı hesapları ülkeye getirilmeli ve Hazine'ye devredilmelidir.

Öte taraftan, Borsa kapatılmalı, ülkemizi kumarhane ekonomisiyle soyan para spekülâtörlerinin varlıklarına el konmalıdır. Nihayet, çoğu yabancı sermayenin elinde bulunan ve tefecilik yaparak halkımızı soyan bankalar kamulaştırılmalıdır.

* Kamulaştırma programı!

Eğer Türkiye'nin tam bağımsızlığından söz ediyorsak, AKP iktidarı altında tahrip edilen ülke ekonomisine ilişkin atılması gereken acil adımları da konuşmak zorundayız. Emperyalizm, çelişki yaşadığı AKP iktidarını zor durumda bırakmak için ekonomik yaptırımlar uygulamaktadır. Öte yandan, AKP iktidarı altında ekonominin tüm kilit sektörleri, tüm kamu işletmeleri ve ülkenin zenginlikleri emperyalist sermayenin –ve elbette hazır yiyici Arap sermayesinin-eline geçmiştir. Finans alemini emperyalizm belirlemektedir. Türkiye'de halkın ekonomik kaderi emperyalistlerin bölgesel oyunlarının oyuncağı yapılamaz. Başta finans sektörü olmak üzere tüm kilit sektörlerdeki belirleyici işletmeler (telekom, enerji, bilişim, vs), su kaynakları, madenler ve büyük sanayi kuruluşları, tazminatsız olarak, işçilerin denetiminde kamulaştırılmalıdır. Tarımdan başlayarak önemli sektörlerde tekel halinde faaliyet gösteren çokuluslu şirketlerin faaliyetleri durdurulmalı, özelleştirmelerle ele geçirdikleri kaynaklar kamulaştırılmalı, bu anlaşmalarda imzası olanlar topluma karşı işlenmiş suçlar kapsamında, neden oldukları maddi ve çevresel zararlar nedeniyle mal varlıkları kamulaştırılmalı ve cezalandırılmalıdır.

* İşçiler iktidara!

Ülkemizi darbelerden de diktatörlükten de koruyacak, toplumsal barışı savunacak ve demokratik bir ülkeyi garanti altına alacak tek güç geniş emekçi yığınlarıdır. İşçilerin siyasi örgütlenmesinin önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Örgütsüz tek bir işçi kalmamalıdır. Ve örgütlü işçiler, kendi örgütleri aracılığıyla ülkenin kaderine el koymalıdır.

* Sınırsız, sınıfsız, sömürsüz bir dünya için, dünyanın bütün işçileri birleşin!

**Tüm gezegenin sürüklendiği felaketin
'reformlar', 'iyileştirmeler' yoluyla
değiştirilemeyeceği ortadaysa,
yeni bir büyük hesaplaşma ve sınıf
mücadelesinde yeni bir devrimci dalga
kaçınılmazdır. Başka deyişle, reformist bir
çözüm yoksa, yeni devrimci dalgaya ve
devrime hazırlık esastır.**